Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

...гэтэмнай 1921 оной ...ябриин 21-һээ гарана | № 265 (14285) | 1973 оной ноябриин 12, понедельник | Сэн 2 мүнгэн

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЫЕ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

СССР-эй Верховно Советэй Президиум иигэжэ тогтообо:

Совет Социалис Республикануудай Союзай наймадахи зарлалай Верховно Советэй долоодохи сессиие 1973 оной декабриин 12-то Москва хотодо зарлаха.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь М. Г. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.

1973 оной ноябриин 9.

...Б НАЙРАМДАЛАЙ, ДЭБЖЭЛТЫН ...РАА ШУГАМААР—КОММУНИЗМ ТЭЭШЭ!

(Улаан талмай дээрэ болоһон сэрэгэй парад ба ажалшадай демонстраци)

...С-эй, Совет гүрэнэй ...рамдалда дуратай ле... политикын шэнэ ам... ...удаар 56-дахи Ок... ...тэмдэглэгдэжэ байна. ...дотоодын ба гадаа... ...литикые, съездын ба... ...аһан эб найрамдалай ...ые оролдосотой... ...уд сэхээр бэелүүл... ...ан Ленинскэ ЦК-гай, ...Политбюрогой ажал ...е манай арад халуу... ...эн дуугаар һайшаа... ...жэнэ.

...найрамдалда дуратай ...дэй һаяхан дүүрэһэн ...хэйн конгрессэй ...да — эб найрамдал ...та, бэхижүүлхэ ту... ...рол оролдолгые хүн ...нэй түүхэдэ түрүү... ...гол зорилго болгожо ...гүрэнэй түб хотодо ...ниинь гүнзэгы удха... ...гаа.

...н тухай эб найрам... ...дуратай хүсэнүүдэй ...лхэйн конгресс дээрэ ...эй ЦК-гай Генераль... ...кретарь, «Арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат нүхэр Л. И. Брежнев иигэжэ гүн удхатайгаар хэлээ һэн: «Арадуудта — эб найрамдал! — иимэ гол уряа доро 56 жэлэй саада тээ, дэлхэйн нэгэдэхи дайнай дүлэн соо манай ороной ажалшад Октябриин революци бэелүүлээ һэн. Тиигээд дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэнэй түрүүшын хуулита хэрэг болбол В. И. Ленинэй бэшэһэн эб найрамдал тухай декрет болоһон.

Октябрь ба эб найрамдал хүнүүдэй ухаан мэдэрэлдэ таһаршагүй холбоотой юм. Мүнөөдэршье энэ һайндэрэй үедэ бүхы газар дэлхэйн Кремлиин курантнуудай баярай зэдэлээе анхаралтайгаар шагнана.

Улаан талмай һайндэрэй-хеэр шэмэглэгдэнхэй. Владимир Ильич Ленинэй портредтэй Улаан тугууд дээгүүр дэлбэнэ. Ильич хододоо манитайгаа. Тэрэнэй агуусхэ хэрэгые өөрынь эмхидхэһэн коммунистнуудай парти, Октябриин Эхэ ороной ажалшад үргэлжэлүүлжэ ябана.

Айлшадай трибунануудта хүн зон олон. Эндэ ажалай баатарнууд, Совет ороной эрхим хүнүүд байлсана. Советскэ Союзда байдаг дипломатическа түлөөлэлгын толгойлогшод, хилын саанахи олон тоото айлшад бии. Саг 10 час болохоёо байна. Талмай дээгүүр баярай абяан, альга ташалган зэдэлнэ, «Ура!», «КПСС-тэ алдар соло!», «Коммунис партиин Ленинскэ Центральна Комитедтэ — алдар соло, алдар соло, алдар соло!» гэһэн абяанууд соностоно. Иигэжэ москвагайхид, айлшад парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдые үнэн зүрхэнһөө угтан амаршална.

Мавзолейн центральна трибунада нүхэд **Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарёв, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев гарана.**

Саг үглөөнэй 10 час болоно. Спасска башниин үүдэнһээ парад абахаяа КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Оборонын министр Советскэ Союзай Маршал А. А. Гречко машинаар гаража ерэнэ. Тиихэдэнь Түүхын музейн тэндэһээ парадые командалагшын машина угтан ерэбэ. Талмайн тэг дунда Мавзолейн урда тээхэнэ Ленинэй орденто Московско сэрэгэй округэй сэрэгшэдые командалагша генерал-полковник В. Л. Говоров Оборонын министртэ рапорт үгэнэ. Һүүлээрнь Оборонын министр сэрэгшэдэй урдуур ябажа, парадта хабаадагшадые һайндэрөөр амаршална. «Ура!» гэһэн хүсэтэ абяан амаршалгадань харюусана. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Оборонын министр А. А. Гречко Мавзолейн трибунада гараад, үгэ хэлээ.

Нүхэр А. А. ГРЕЧКЫН хэлэһэн үгэ

...эдүүд, Совет ороной ...э Хүсэнүүдэй сэрэг...

...тскэ Союзай ажалшад! ...ай хариин хүндэтэ ...!

...етскэ Союзай Комму... ...ртиин Центральна Ко..., Советскэ прави... ...тын үмэнэһөө, тэдэнэй ...нолар таанадые бү... ...радай һайндэрөөр — ...э Октябриин социалис ...циин 56 жэлэй ойгоор ...лнам.

...һайндэрые манай ...совет арадай тон ехэ ...ческэ. ажалай эдэб... ...КПСС-эй XXIV съез... ...шидхэбэринүүдые бэе... ...н, түсэбтэ табан жэ... ...рбадахи шиидхэхы жэ... ...жалтатайгаар дүүргэ... ...түлөө шэн габьяата ...эй оршон байдалда ...лэжэ байна.

...мунис партиин хүтэл... ...доро хүдэлмэришэн ан... ...ихозно таряашад, со... ...теллигенци социалис ...жкын, наука болон со... ...ьтурын саашанхи дэб... ...н түлөө оролдосотой... ...эсэнэ. Бүгэдэ арадай ...ээнэй ашаар промыш... ...продукциин горитойхон ...а туйлагдаа, энэ жэл... ...эгэй ажалшад эгээн ...ргаса ургуулаа, ажал... ...ажаһуудал хэлбэри... ...өөр һайжарна. Совет ...нын нэгэдэл бэхижэ... ...ммунис партиие, тэ... Ленинскэ Центральна ...едые тойрон, манай ...ллион тоотой арадай ...л бэхижэнэ.

...дүү социалис оро... ...социализм байгуулгын ...найдамтайгаар дабша... ...Марксизм-ленинизмын ...рска интернациона... ...н гол ёһонуудай үндэ... ...манай бүхы талын хэ... ...рилсаан, аха дүү ёһо... ...прилсан туһалалсалга ...а хүгжэнэ.

...ФР-эй экономическа бо... ...э хамгаалха хүсэ ша... ...ургаһанай, уласхоо... ...нэрэ хүндынь ехэ ...оной ашаар, Совет гү... ...бүхы социалис хани ...аата оронуудай тадаа... ...эбхитэй политикын ...уласхоорондын түг... ...һуларуулгада ам... ...туйлагдаа. Социальна ...ндоо байгуулалтатай ...удэй амгалан ёһоор ...оршон байха ленинскэ ...онууд бүри олон хүн ...үргэнөөр һайшаагда... ...ина. Европын түби дээ... ...хубилалтанууд боло... ...ушарые ниитэ-евро... ...үблөөн тодорхойлно. ...ада дайе зогсооһон ...бүхы дэлхэйн удха ша... ...үйлэ хэрэг болоо.

Гадаадын ленинскэ политика, КПСС-эй XXIV съездын зохёоһон эб найрамдалай программа бүхы гүрэнүүдэй — ехэшье, багашье гүрэнүүдэй аша туһада харюусадаг юм, бүхы совет хүнүүдэй, социализмын оронуудай арадуудай, дэлхэйн түрүү үзэл бодолтой хүсэнүүдэй зүгһөө халуунаар дэмжэгдэдэг юм. Зүгөөр эб найрамдал бэхижүүлхэ замаар урагшаа дабшахын тула үшөөл бага бэшэ хүсэл оролдолго хэрэгтэй гэжэ эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй бүхэдэлхэйн конгресс дээрэ манай партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежнев онсолон тэмдэглээ һэн. Советскэ Союз тиимэ хүсэл оролдолго гаргахаар бэлэн юм.

Гэхэ зуура дэлхэй дээрэ хархис империалис хүсэнүүд бии, эдэбхитэй ябуулга хэнэ гэжэ бидэнэр мартаха ёһогүйбди. Тэдэнэр түгшүүрилтэ байдал һуларуулха хэрэгтэ һаад хэнэ, буу зэбсэг яаралтайгаар гаргана, «Хүйтэн дайнай» үе сагые бусаахые һэдэнэ, өөрынгөө эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдал хамгаалжа байһан арадуудта эсэргүүгээр хүсэ хэрэглэнэ. Чилидэ болоһон үйлэ хэрэг энээнэй гэршэ мүн.

Тэндэхи сэрэгэй хунта орон дотороо хархис урбалта хээд, демократическа хүсэнүүдтэ эсэргүү шуһата хюдалга үүдхэжэ байна. Иимэ хүули буса ааша болон шуһата хюдалгые совет хүнүүд зэбүүрхэн буруушаана.

Гадаадын империалис бүлэглэлнүүдээр дэмжэгдэһэн Израилиин ээрхэг түримхэй политикын хойшолон тэбэл, Дүтын Зүүн зүгтэ дайн сэрэг дахинаа болёжо, энэ райондохи байдалай аюултай шэнжэтэй болоод байһые бүхы дэлхэйдэ харуулба.

Совет гүрэн араб арадуудай үнэн зүб хэрэгые хэлбэришэгүйгөөр дэмжэжэ, Дүтын Зүүн зүгэй бүхы оронуудай арадуудай амгалан, аюулгүй байдал, гүрэнэй хилэ найдамтайгаар сахигдажа байхын, дэлхэйн энэ районДо дайнай гуламтые үгы хэхын тула бүхы хүсэл оролдолгоёо гаргана.

Империализмын хархис, ээрхэг түримхэй бүлэгүүдэй аашанууд, тэдэнэй гэмээр болодог дайн сэрэг, буу зэбсэг бүри ехээр гаргажа байһан ушар саашадаа һэргэг байхые, совет гүрэнэй экономическа, бэеэ хамгаалха хүсэ шадалые бэхижүүлжэ байхые совет хүнүүдтэ үшөө дахин һануулна.

Нүхэдүүд!

Совет Арми, Далайн-Сэрэгэй Флот манай арадай амгалан, зохёохы ажалые найдамтайгаар хамгаалжа байдаг, дайшалхы албаяа һайнаар хэжэ, хододоо дайшалхы бэлэн байдаг юм. Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд шэнэ буу зэбсэг, техникэ оролдосотойгоор шудална, газар дээрэ, агаарта, уһан дээрэ дайшалхы һургаалаа һайжаруулна. Өөрынгөө арадта үнэн сэхэ, Ленинскэ партиие тойрон нягтаар жагсаһан тэдэнэр манай Эхэ оронииё хамгаалха талаар нангин уялгаяа дүүргэхээр, аха дүү социалис арминуудай сэрэгшэдтэй хамта социализмын агуусхэ туйлалтануудые хамгаалхаар хододоо бэлэн байдаг юм.

Агуусхэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ой мандаха болтогой!

Агуусхэ совет арад, тэрэнэй алдарта Зэбсэгтэ хүсэнүүд мандаха болтогой!

Манай арадые ленинскэ замаар хүтэлжэ ябаһан Советскэ Союзай коммунис партида, — алдар соло!

Ура!

***

Талмай дээгүүр гурба дахин «Ура!» зэдэлнэ. Артиллериин салют зэдэлнэ. Хамтарһан сэрэгэй оркестр Советскэ Союзай гимн гүйсэдхэнэ.

Түүхын музейн тэндэһээ барабануудай абяан соностоно. Эдир барабанщигууд — Москвагай сэрэгэй хүгжэмэй һургуулиинхид парадые нээнэ.

Ленинэй орденто Улаан Тугта Суворовой орденто М. В. Фрунзиин нэрэмжэтэ сэрэгэй академиин һурагшад жагсан ябана. Урда тэдэнь — орденуудай лентээр бүрхөөгдэһэн алдар суугаар хүреэлэгдэһэн дайшалхы туг. Частьнууд болон соединенинүүдэй ерээдүйн командирнууд, эрдэм ехэтэй, техническэ мэргэжэлтэй, арадтаа, Коммунис партидаа хэлбэришэгүй үнэн сэхэ офицернууд ябана.

Ленинэй, Октябриин Революциин орденто В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Улаан тугта сэрэгэй-политическэ академиин колонно Мавзолейн урдуур дабшана. Совет ороной зэбсэгтэ хүсэнүүдэй мэргэжэл ехэтэй политическэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэдэг үнинэй гуламта — энэ академи болодог юм.

Ленинэй, Октябриин Революциин, Суворовой орденуудтай Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ сэрэгэй академиин, Ленинэй орденто Улаан тугта, Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновскиин нэрэмжэтэ бронетанкова сэрэгэй академиин, Кутузовай орденто, Улаан тугай Ю. А. Гагаринай нэрэмжэтэ агаарай сэрэгэй болон сэрэгэй бусад академинүүдэй һурагшад Мавзолейн урдуур гарана.

Улаан - табан хушуутай сэнхир-сагаан туг доро Киевэй далайн-сэрэгэй дээдэ политическэ училищиин һурагшад алхална.

Морягуудай удаа гвардейскэ парашютно-десантна полк, Московско хилын дээдэ командна. Улаан тугта училищиин колонно, далайн ябаган сэрэгэй полк жэгдэ алхамаар дабшана.

Ленинэй орденто Улаан тугта Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ дивизиин сэрэгшэд Улаан талмай дээрэ гарана.

Московско, Калининска сэрэгэй суворовско училищинуудай һурагшадые, Ленинградай эдир нахимовецуудые талмай халуунаар угтана.

Ленинэй орденто Улаан тугта РСФСР-эй Верховно Советэй нэрэмжэтэ сэрэгэй дээдэ командна училищиин курсантнууд үнгэрнэ. Энэ жэлдэ тус училищи Улаан талмай дээрэ болоһон парадта 100-дахяа хабаадаба.

Талмай дээрэ саг зуура шэмээгүй болоно. Уданшьегүй Түүхын музейн тэндэһээ мотоорнуудай хүсэтэ абяан соностоно. Гвардейскэ мотострелково Улаан Тугта, Суворовой орденто М. И. Калининай нэрэмжэтэ Таманска дивизиин подразделенинүүд бронетранспортёр дээрэ дабшана. Энэ дивизидэ түрүүшын ээлжээндэ «гвардейскэ» гэжэ нэрэ үгтэһэн юм. Тэрэнэй 33 сэрэгшэд Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн.

Тэдэнэй һүүлээр агаарай-десантна сэрэгшэд дабшана. Дайшалхы орёо техникэ тэдээндэ үгтэнхэй. Десантна сэрэгшэд Киевэй «Арсенал» гэжэ заводтой нягта хани барисаатай юм. Энэ предприятиин слесарьнууд, токарьнууд, бусад хүдэлмэришэд сэрэгэй алба хэхэеэ энэ частьда ерэдэг.

Танкын двигательнүүдэй абяан соностоно. Ленинэй орденто Улаан Тугта Кантимировскэ гвардейскэ танкова дивизиин дайшалхы машинанууд дүтэлнэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуусхэ дайнай үедэ совет артиллери алдар суудагарaһан юм. Мүнөө тэрэнэй хүсэн бүри ехэ болоо. Энэ хүсэн Улаан талмай дээрэ эли дотоор харуулагдаа.

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта).

1973 ОНОЙ ЯНВАРЬ—ОКТЯБРЬ ҺАРАНУУДТА БУРЯАДАЙ АССР-эй, ШЭТЫН ОБЛАСТИИН БА ЯХАДАЙ АССР-эй АЖАЛШАДАЙ СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ЗАРИМ ДҮНГҮҮД

Һалбаринууд	Түсэбэй дүүргэлтэ процент.			1972 оной юһэн һарын дүнтэй сасуулхада (процентээр)		
	Буряадай АССР	Шэтын область	Яхадай АССР	Буряадай АССР	Шэтын область	Яхадай АССР
Промышленность						
Бүхы продукци	—	—	—	106	105	107
Продукци худалдалга	100,4	94	103	108	105	109
Ажалай бүтээсэ	99,5	93	102	104	104	106
Промышленна предприятинуудай хамтын тоо	197	232	188	—	—	—
Эдэнэй дундаһаа продукци худалдаанда үтэхэ түсэбөө дүүргээгүй предприятинууд	57	51	33	—	—	—
Түсэбөө дүүргээгүй (процентээр)	29	22	18	—	—	—
Хүдөө ажахы						
Мал ажалай гол продуктнуудые бэлэдхэлгэ (жэлэй түсэб)						
Мяхан	81	91	84	95	99,0	96
Һүн	88	98	109	103,3	113	110
Үндэгэн	96	98	114	110	115	149
Нооһон	97	105	—	96	103	—
Капитальна барилга						
Капитальна һомололгын хэмжээн (гүрэнэй һомололгоһоо хэрэглэгдэһэниинь)	89	73	116	97	98	111
Барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин хэмжээн	95	78	114	95	99,2	105
Ашаглагдаһан байра	43	40	60	64	93	101
хэлсээнэй ёһоор хэгдэһэн хүдэлмэриин хэмжээн (өөрынгөө хүсөөр бүтээһэниинь)	95	81	112	101	101	104
Хүн зоной һуудал байдал хангалга						
Һуудал байдал хангалгын ниитэ хэмжээн	96	99,7	100,7	106	113	113
Худалдаа наймаан						
Гүрэнэй ба кооперативна розничо худалдаа наймаанай эрьесэ (нэмэлтэ даабаритайгаар)	99,6	82	101	105	104	106

Буряадай АССР-эй статистическэ управлени.

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВ КИЕВ ОШОБО

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев КПСС-эй Центральна Комитедэй уряалаар, хани ёһоной албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ерэхэ СФРЮ-гэй Президент, Югославиин Коммунистнуудай союзай Түрүүлэгшэ Иосип Броз Титые угтаха, хөөрэлдэхын тула Киев ошохоёо ноябриин 10-да Москваһаа мордоһон байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-һээ СФРЮ-дэ байдаг элшэн сайд В. И. Степаков гэгшэд нүхэр Л. И. Брежневтэй хамта ошолсоо.

Киевскэ вокзал дээрэ нүхэр Л. И. Брежневые нүхэд Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүд Б. П. Бещев, В. В. Кузнецов, Г. С. Павлов, Н. М. Пегов, К. У. Черненко, Г. Э. Цуканов, Н. А. Щелоков, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүд А. М. Александров, О. Б. Рахманин болон бусад үдэшэбэ.

КРЕМЛЬДЭХИ СЪЕЗДНҮҮДЭЙ ОРДОН СОО ҺАЙНДЭРЭЙ УУЛЗАЛГА БОЛОБО

Совет Социалис Республикануудай Союзай правительство Агуусхэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойтой дашарамдуулан, ноябриин 7-до уулзалга эмхидхэһэн байна.

Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон соо болоһон уулзалгада КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдтэ кандидадууд, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнар, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүд ба гэшүүдтэ кандидадууд, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүд, партиин ветеранууд, СССР-эй болон РСФСР-эй Верховно Советүүдэй депутадууд, министрнүүд, Гүрэнэй комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр, Советскэ Союзай, янза бүриин сэрэгүүдэй маршалнууд, генералнууд болон адмиралнууд, түбэй зурагаануудай ба эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, СССР-эй летчигууд-космонавтнууд, промышленностиин ба хүдөө ажахын түрүүшүүл, эрдэм наукын, соёлой ажал ябуулагшад, совет олонниитын түлөөлэгшэд, Улаан талмай дээрэхи сэрэгэй парадта хабаадагшад байба.

Тэрэшэлэн һайндэртэ хабаадахаяа Москва ерэһэн гадаадын айлшад, Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй бүхэдэлхэйн конгресстэ хабаадагшад уулзалгада байлсаа.

СССР-тэ байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор зал соо бии.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев суглараһшадта хандажа, үгэ хэлээ.

(ТАСС).

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэдүүд, нанинар!

Хүндэтэ москвагайхид!

Гадаадын гүрэнүүдэй хүндэтэ түлөөлэгшэд!

Хүндэтэ айлшад!

Манай Эхэ ороной арадууд Агуусхэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойе мүнөөдэр баярай оршон байдалда тэмдэглэжэ байна.

Энэ һайндэрэй үнэхөөрөө интернациональна һайндэр, бүхы ажалша хүнүүдэй һайндэр болоһондонь омогорхонобди. Агуусхэ Октябриин суртал бодол, манай вождь ба багша В. И. Ленинэй һургаал бүхы дэлхэйн ажалшадай зүрхэ сэдьхэлдэ дүтэ һанагдадаг, ойлгосотой юм. Агуусхэ Октябрь арад түмэнэй асари ехэ хүсые бадаргаа, тэдэнэй үмэнэ түүхэтэ шэнэ арга боломжонуудые нээжэ үгөө.

Аха дүү социалис оронуудай арадууд Агуусхэ Октябриин ойе бидэнтэй хамта мүнөөдэр үргэнөөр тэмдэглэжэ байна.

Октябриин революциин долгин колониализмын гэнжэнүүдые таһа сохилтодо туһалаа. Тиимэһээ империалис дарлалтаһаа сүлөөрһэн арадуудай зүгһөө Октябриин Эхэ орондо мүнөө халуун талархалай мэдэрэлтэйгээр хандажа байһаниинь ойлгосотой.

Агуусхэ Октябриин социалис революциин эхи табиһан хэрэгэй бүхэдэлхэйн-түүхэтэ түрүү удхатай тон шухала байһаниинь мүнөө хэзээ хэзээнэйхиһээ эли тодо болонхой.

Хүдэлмэришэд, колхозннигууд, арадай интеллигенци, олон миллион совет хүнүүд Октябриин революционно нангин зорилгодо, Ленинэй партида, марксизм-ленинизмдэ үнэн байдагаа энэ үдэр манай Эхэ ороной городууд болон тосхонуудта элирхэйлэн харуулжа байна.

Совет арад Октябриин революциин 56 жэлэй ойе ажалай алдарта хэрэгүүдээр тэмдэглэбэ. Эдэнэй ажалай баатаршалгануудай дотор олон юумэн — партиин залан сэхэ, зохёон байгуулхы, сэхэ шууд ленинскэ хараа бодол, ажалай эдэбхи үүсхэлээр олониитын зориг бадаруулдаг тэрэнэй хаба шадабари, социалис мүрысөөнэй гайхамшаг үргэн дэлисэ, обществын үмэнэхи уялгаяа ойлгоһон үндэр дээдэ мэдэрэл, манай обществын политическэ нэгэдэл, Советскэ Союзай арадуудай эбдэршэгүй бата хани барисаан элирэн харагдаа. Үнгэрһэн үе соо хүнгэхэн илалтанууд бидэндэ тудаагүйшье һаань, түтэс найдамтайгаар урагшаа дабшанабди. Тиимэһээ мүнөөнэймнай амжалтанууд бидэндэ тон үнэтэй байна.

Ажал хэрэгүүдэйнь түлөө, манай ленинскэ партиин, тэрэнэй Центральна Комитедэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэлэйнь дэмжэлгын түлөө хүдэлмэришэд болон хүдөө нютагуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ, манай ажалша интеллигенцидэ, манай залуушуулда, бүхы совет арадта энэ баярай үдэр манай партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй, Министрнүүдэй Советэй үмэнэһөө баяр баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт. **(Удаан альга ташалта).**

Совет Армиин ба Флодой — мүнөө сагай эгээн түрүү суртал бодолоор нэбтэрһэн, эгээн түрүү сэрэгэй техникээр хуяглаһан Армиин сэрэгшэд мүнөөдэр сэрэгэй парадта нягта жагсаалаар дабшан гараба. **(Альга ташалга).** Революционно пролетариадай дайшалхы гүрим заншалнуудые үргэлжэлүүлэгшэд, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудта үнэн байдаг совет сэрэгшэд манай Эхэ ороной хилэнүүдые, социализмын, ажалай, эрхэ сүлөөгэй, эб найрамдалай хэрэгые найдамтайгаар сахин хамгаална. **(Удаан альга ташалга).** Дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэнэй үндэһэ һуури табигша В. И. Ленинэй захяануудые — революциин хэрэг, хүдэлмэришэн ангиин хэрэг хамгаалха шухала ба шадабари тухай захяа заабаринуудые нангинаар һанажа ябадагбди. **(Удаан альга ташалга)**.

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Хүндэтэ айлшад!

Агуусхэ Октябриин социалис революциин һайндэрөөр дашарамдуулан, Таанадые Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй, Советскэ правительствын үмэнэһөө халуунаар амаршалхыемни зүбшөөгыт! **(Нэрьемэ, удаан альга ташалга).**

Агуусхэ Октябриин 56 жэлэй ойн түлөө, совет арадые социальна дэбжэлтын замаар, коммунизмын илалта тээшэ сэхэ шууд жолоодогшо ленинскэ партиин түлөө духаряа дурадхахыемни зүбшөөгыт! **(Нэрьемэ, удаан альга ташалга).**

Совет хүнүүдэй элүүр энхын, илалта амжалтанүүдай, зол жаргалай түлөө! **(Нэрьемэ, удаан альга ташалга).**

* * *

Уулзалга хани халуун, үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрөө. Уулзалгада хабаадагшадта зорюулагдажа, һайндэрэй концерт табигдаба.

(ТАСС).

Онохойн модоной комбинадта ажал хэрэгээ һайн мэдэдэг, дүршэл шадабаритай хүдэлмэришэд олон юм. Залуу хүдэлмэришэн Валентина Жанаевна Аяндуева ажалай түрүүшүүлэй зэргэдэ жагсанхай. Халаан бүриингөө даабари 25—30 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ. Валентина олон жэлэй туршада эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ байһанайнгаа түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутадаар һунгагдаһан юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Ж. Аяндуева.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ЭРХИМҮҮДТЭ—ШАНГУУД

...СФСР-эй Министрнүү... ...Совет, ВЦСПС мал ажа... ...продуктнуудые ехээр ...рилэн абаха, бэлэд... ...түлөө, малай ба шу... ...ашаг шэмэ дээшэ... ...н түлөө Россин Фе... ...н автономито респуб... ...удай, хизаарнууд, об... ...ууд болон автономито ...ьнуудай бүхэрос... ...социалис мүрысөө... ...973 оной юһэн һарын ...удые согсолон гаргаба.

Баруун-Хойто зонодо — Ленинградска область, Түбэй зонодо — Московско область, Волго-Вятскын зонодо — Кировскэ область, Хойто-Кавказай зонодо — Кабардино-Балкарай АССР, Ураалай зонодо — Курганска область, Аласай Дурнын зонодо — Сахалинай область, Хойто зонодо — Мурманска область социалис мүрысөөндэ илаа гэжэ мэдэрэгдэбэ.

Кабардино - Балкарай АССР-тэ, Ленинградска, Московско, Курганска, Сахалинай, Мурманска областьнуудта РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй ба ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугууд мүнгэн шангуудтайгаар үгтэхэ болобо.

Кировскэ областьдо РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг үлөөгдөө, мүнгэн шан үгтэхэнь.

Мүрысөөндэ хоёрдохи һуури Баруун-Хойто зонодо ээлһэн — Псковско область, Волго-Вятскын зонодо — Чувашай АССР, Түбэй-хара хүрьһэтэ зонодо — Курска область, Хойто-Кавказай зонодо — Хойто-Осетиин АССР, Ураалай зонодо — Челябинска область, Баруун-Сибириин зонодо — Алтайн хизаар, Зүүн Сибириин зонодо — Хакасай автономито область, Хойто зонодо — Коми АССР, ба Магаданска область мүнгэн шан абахань.

(ТАСС).

Парторганизацинуудай тоосоон ба һунгалта

Парти доторой хүдэлмэриин һулаһаа

Сэлэнгын геологическа экспедициин коллектив табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлэй социалис мүрысөөндэ оролсоод, абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө жэлэй түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилэн шанга тэмсэл ябуулжа шадаһан байна. Экспедициин үрэмдэлгын бригада, геологическа парти, хамһабариин предприятинуудта дэлгэрһэн ажалай ба политическэ дэбжэлтые партийна организациин коммунистнууд ударидажа, бүхы хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, алба хаагшадай эдэбхи эрмэлзэл табан жэлэй шиидхэхы жэлэй түсэб ба уялгануудые дүүргэлгэдэ зорюулаа.

Нэгэдэхи кварталай хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргахада, ашагта малтамал бэдэрхэ хүдэлмэриин түсэб дүүргэлгээр экспедициин коллектив Буряадай геологическа управлениин предприятинуудай дундаһаа гурбадахи, тиихэдэ хоёрдохи кварталай дүнгөөр нэгэдэхи һуурида гарабад. Тиигэжэ Буряадай геологическа управлениин ба профсоюзай комитедэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна.

Сэлэнгын экспедициин коллективэй ажалшадай туйлаһан эдэ амжалтанууд ба үйлэдбэриин бэшэшье урагшатай ажал ябуулга тухай хөөрэлдөөн тээмэндэ боложо үнгэрһэн тоосоото һунгалтын партийна суглаан дээрэ болоо һэн.

Тоосоото үе соо партийна хамтын суглаанууд, партбюрогой заседанинууд таһалгаряагүй зарлагдажа, партийна организациин ба экспедициин бүхы коллективэй шиидхэхэ тон шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг һэн. Тиихэдэ зарим коммунистнуудай, ниитын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй тоосоое шагнадаг байгаа гээд тэмдэглэхэ шухала.

Гэбэшье партбюрогой тоосоото элидхэл соо, мүн коммунистнуудай хэлэһэнэй ёһоор партбюро экспедициин зарим парти, бригада болон албанuудай хүдэлмэридэ анхаралаа һулаар хандуулдаг байһаниинь элирээ. Тиимэ байхадань зарим участогуудта (партинуудта) алдуу эндүүнүүд гараа, үбэлэй үедэ муугаар бэлэдхэл хэгдэдэг. ажалшадые гэр байраар гулюураар хангадаг ушарнууд элирүүлэгдээ. Мүн тиихэдэ геологическа партинуудай хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй культурно-ажаһуудалай эрилтэнүүд хүсэдөөр хангагдалаггүй байба.

Партбюрогой гэшүүд, зарим хүтэлбэрилэгшэд - коммунистнууд ниитын организацинуудай ажал хэрэгээр һонирходоггүй, анхаралаа мүртэй хандуулдаггүй гэжэ үгэ хэлэһэн хүнүүд тэмдэглээ. Экспедициин партинуудай коллективүүдтэ илангаяа ниитэ политическэ хүдэлмэриин һулаар ябуулдаг, лекци уншалга, хөөрэлдөө хэлгэ ёһын тэдысэ үнгэргэдэг байһанайнгаа түлөө партбюро эрид шууд шүүмжэлэгдээ. Тоосоото үе соо ойролоо 32 лекци уншагдаа бшуу. Элдэб лекци, хөөрэлдөөнүүдые һонирхолтойгоор үнгэргэжэ шадаха инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд геологическа партинуудта яһала олон ааб даа.

Хаража үзэхэдэ, экспедициин бүхы геологическа партинуудта, албануудта, хамһабариин цех, участогуудта табан зуугаад хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшад хүдэлжэ байдаг. Эдэнэрэй дунда ябуулагдаха зэргэтэй бүхы политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри коммунистнуудта даалгагданхай бшуу. Гадна коллективэй гэшүүдэй дунда ябуулагдадаг хүмүүжүүлгын ба ниитын хүдэлмэридэ профсоюзай организаци эдэбхитэйгээр хабаадаха уялгатай ха юм. Тиигэн гэтэр тус организаци профсоюзай гэшүүдэй дунда социалис мүрысөө эмхидхэхэ хүдэлмэри ёһотоор хүтэлбэрилдэггүй байха юм. Энэмнай профсоюзай ябуулхэ эгээл шухала хүдэлмэри бшуу. Гадна техникые аюул усалгүйгөөр хүдэлгэхэ асуудалда анхарал багаар хандуулагдана.

Дээрэ заагдаһан дутагдалнуудые коммунистнууд—Түгнын партиин ахалагша геолог Г. Н. Мошкин, Наринай партиин начальник Б. М. Болдырев болон бусад үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

Партбюрогой гэшүүд коллективэй дүүргэжэ байһан ажал хүдэлмэридэ анхаралаа багаар хандуулдаг, тэдэнэй дунда ниитэ-политическэ ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин хэр зэргээр ябуулагдажа байһанаарнь һонирходоггүй байна.

Суглаан дээрэ мүн баһа Наринай ба Түгнын партинуудай партийна бүлэгүүдэй ажал ябуулга тушаа шанга хөөрэлдөөн болоо. Экспедициин партбюро эдэ бүлэгүүдэй хүдэлмэридэ зохихо туһаламжа үзүүлжэ шадаагүй гэжэ тэмдэглэгдээ. Дээрэ нэрлэгдэһэн партинуудай партгруппоргнууд хүдэлмэриһөө гаража ошоһон байгаа. Харин шэнэ группоргнууд һунгагдаагүй үлэшэһэн байна. Энээнһээ боложо тус коллективүүдтэ эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин гуримтайгаар ябуулагдаагүйнь элирнэ бшуу.

Партбюрогой тоосоото элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ олон коммунистнууд, тусхайлбал, партинуудай начальнигууд, инженернүүд болон бусад хабаадалсаа.

Партбюрогой секретаряар В. Ю. Тоут һунгагдаба.

А. НАГАСЛАЕВ.
Улаан-Үдын аймаг.

Профсоюзай ажабайдал

АЖАЛАЙ АМЖАЛТА —ЭМХИДХЭЛҺЭЭ

Профсоюзуудай ажабайдалда тоосоото һунгалтын суглаанууд болон конференцинүүд хододоо тон ехэ удха шанартай үйлэ хэрэг боложо үгэдэг байна.

Октябриин 1-һээ эхилжэ, профсоюзна бүлэгүүдтэ совхозуудай, хүдөө ажахын предприятинуудай профсоюзай эмхинүүдтэ тоосоон болон һунгалта боложо үнгэрөө. Харин тиихэдэ ноябриин долоон болотор совхозуудай профсоюзна конференцинүүд дээрэ рабочкомууд тоосоогоо бариһыень мэдэнэ гээшэбди. Тоосоото һунгалтын суглаанууд ба конференцинүүдэй үедэ партиин табиһан хараа түсэбүүдые дүүргэхын түлөө оролдожо байһан профсоюзай комитедүүдэй эмхидхэлэй хүдэлмэриин хэр зэргээр ябажа байһаниинь харагдаһан болоно бшуу. Хэһэн хүдэлмэриингөө дүнгүүдые сэгсэлходоо, профсоюзай гэшүүд туйлаһан амжалтануудые бодотоор сэгнэжэ үзэһэн, хүдэлмэридэ үзэгдэдэг дутуу дундануудые элирүүлжэ, шэнэ хараа түсэбүүдые тодорхойлһон байна.

Гадна суглаан болон конференциин үедэ хүдэлмэришэд, алба хаагшадай оруулһан һанамжа, дурадхалнуудыень, шүүмжэлхы ажаглалтануудые харадаа абаха, ажахын ба соёлой байгуулалтада профсоюзай организацинуудай хабаадажа, олоһон дүй дүршэлынь согсолхо арга олгожо шадаха байна бшуу.

Гурба мянга гаран хүдөөгэй ажалшадые нэгэдүүлдэг манай аймагай совхозуудай ба хүдөө ажахын предприятинуудай профсоюзна организацинууд өөһэдынгөө тоосоото һунгалтын үеые яһала һайн үрэ дүнтэйгөөр угтаба.

Үнгэрһэн юһэн һарын хүдэлмэриин дүнгүүдээр аймагай совхозуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Анаагай совхозой коллектив амжалта туйлажа шадаа. Мяха гүрэндэ худалдаха талаар гурбан кварталай түсэб Хүрбын совхоз дүүргэнгүй үлэшоо. Һү тушаалгаар Хорин, Дээдэ-Тайлсын совхозууд, нооһо бэлэдхэлгээр Үдын, «Георгиевский» совхозууд түсэбтэ даабаряа дүүргээгүй.

Аймагай совхозуудай һү һаалиин фермэнүүдэй (бүхыдөө 18) дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ «Георгиевский» совхозой Георгиевкын ба Ашангын, Үдын совхозой Баруун-Хасууртайн, Баян-Голой һаалишад һайн амжалтануудые туйлана.

Мүнөө үедэ совхозуудта малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл эхилэнхэй. Байгша ондо ниитын адууһа малда 170.616 центнер гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 20.830 центнерээр ехэ үбһэн абтаа, 21,932 тонно силос харагдаа. Дээдэ-Тайлсын, Үдын, Анаагай совхозуудай коллективүүд үбэлжэлгэдөө бэлэдхэл һайнаар ябуулжа байнхай.

Ажал хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэһэн, социалис мүрысөө шадамараар хүтэлбэрилжэ, дүнгүүдыень саг соонь согсолдог, үйлэдбэриин түрүүшүүлые моральна, материальна талаһаань зүбөөр урмашуулдаг, ажалай журам эбдэгшэдтэй тэмсэдэг профсоюзай организацинуудта һайн үрэ дүнгүүд туйлагдана. Эдэ бүгэдэнние үнгэрһэн юһэн һарын дүнгүүд элеэр гэршэлжэ үгэнэ бшуу. Жэшээлхэдэ, Анаагай совхозой рабочком (түрүүлэгшэнь Д. Ц. Цыренова) ажахын хүдэлмэрилэгшэдые үйлэдбэриин түсэб ба абаһан социалис уялгануудые дүүргэлгэдэ элсүүлхын түлөө горитойхон хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Эндэ хүдэлмэришэдэй, профсоюзай суглаанууд рабочком болон месткомуудай зүблөөнүүд саг үргэлжэ зарлагдадаг. Тэндэ тон шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг юм. Хүдэлмэришэдэй 96 процентнь профсоюзай гэшүүд, гэшүүнэй түлбэри суглуулгын түсэб квартал бүхэндэ дүүргэгдэдэг.

Хүдэлмэришэдые, илангаяа малшадые һайн гэр байраар хангаха хэрэгтэ рабочком анхаралаа ехээр хандуулжа байдаг юм. 2-дохи, 3-дахи отделенинүүдэй һү һаалиин гүүртэнүүдтэ, мүн машинно-тракторна мастерскойдо коммунис ажалай һургуули нээгдээд, гурбадахи жэлээ хүдэлнэ. Тэндэнь гол түлэб үйлэдбэриин түрүүшүүл, коммунис ажалай ударнигууд һуража байдаг. Совхозой рабочком нүүдэл кино недели бүхэндэ малшадта харуулдаг. Хажуугаарнь хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэжэ, дайшалхы ба сахилгаан хуудаһанууд гаргагдадаг, номуудые асардаг гээшэ. Тиимэһээ Анаагай совхозой рабочкомой хүдэлмэри һайшаалда хүртэхэл ёһоороо хүртэнэ. Бэшэнэй хүдэлмэридөө халан абаха юумэн тэдэнэртэ яһала олон.

Үгышье һаа, ондоо жэшээ. Үдын совхозой рабочком (түрүүлэгшэнь нүхэр Д. Р. Ринчинов), «Сельхозтехникын» аймагай отделениин, уһалуурини системэнүүдэй . управлениин, таряа тушаан абадаг пунктын (түрүүлэгшэнэрынь нүхэд П. Р. Рантаров, В. С. Масленченко, В. А. Глазова) месткомууд үйлэдбэриин түсэб, абаһан социалис у[…] дүүргэлгэдэ ажал[…] сүүлхэ талаар эм[…] ритойхон хүдэлмэ[…] байдаг.

Гэбэшье зарим […] тэ хүдэлмэринь ех[…] нуудтай. Жэшээлбэ[…] «Георгиевский», […] хозуудай рабочком[…] промхозой, «Сельхо[…] ПМК-гай, аймагай […] профсоюзай эмхи[…] һанаһанда хүрэмөөр […] гүй. Тэдэ газарнууд[…] мэришэдэй ба проф[…] лаан үсөөн болодог[…] эмхидхэлгэдэ, […] гаргалгада, үйлэдб[…] рүүшүүлые урмашу[…] туу дунданууд оло[…] нэ. Олон хүдэлмэри[…] ба хаагшад проф[…] шүүн болоогүй […] Ажал хүдэлмэридэ […] дутагдалнуудые усад[…] ла дээрэ заагдаһан […] зай организацинуу[…] хүдэлхэ, эрилтэ, ха[…] эрид дээшэлүүлхэ […]

Үйлэдбэриин эко[…] ашаг үрэ дээшэлүүлх[…] но-техническэ дэбжэ[…] гэдхэхэ, шэнэ техни[…] рүү технологи нэбтэр[…] сэбүүдые дүүргэлг[…] шалгаха талаар пр[…] организацинуудай […] дэй ямараар тэмсэ[…] тухай тоосоото һунга[…] лаан болон конфе[…] дээгүүр ехэ хөөрэлд[…] һон зэргэтэй.

Социалис мүрысөө[…] раар эмхидхэгдэһэни[…] союзай суглаанууд б[…] ференцинүүд дээрэ с[…] харагдаха зэргэтэй б[…] лэдбэриин экономич[…] үрэ дээшэлүүлгын т[…] сэл хадаа мүрысөөни[…] рилго мүн болоно.

Ажалша зонине гэр[…] һуудал байдалай тал[…] далдаа наймаа болон […] лой зүйлөөр хангал[…] руулха хүсэлтэйгөөр […] XXIV съезд ба СССР-[…] союзудай XV съезд […] зорилгонуудые хар[…] мэдэнэбди. Тиимэһээ […] лаар комитедүүдэй […] дэлмэри ябуулжа […] профсоюзай гэшүүд […] һунгалтын суглаанууд […] ференцинүүд дээрэ […] дурадхалнуудаа хэлэх[…] лөө оролдолго гаргаг[…]

Хүн зонине коммун[…] бодолтойгоор хүмү[…] талаар профсоюзай о[…] цинуудай хэһэн хү[…] тоосоон болон һунгал[…] жа байха үедэ гүн[…] шэнжэлэгдэһэн, согсо[…] зэргэтэй. Мүн профсо[…] ганизацинуудай ниит[…] хэлэй хүдэлмэридэ он[…] харал хандуулагдаха[…] болоно. Тоосоото элид[…] тороо союз доторой хүдэ[…] ямараар табигдаһан, […] ажал ябуулгада профсо[…] шүүдэй хэр зэргээр […] даг, ФЗМК-гай саг ү[…] комиссинуудай хүтэл[…] үүргые дээшэлүүлхэ т[…] шуудтэ тодоор хөөрэл[…] эрилтэ табяабди.

Д. ДОРЖ[…]
хүдөө ажахы[…] бэлэд[…] хүдэлмэрилэгш[…] профсоюзай Хо[…] райкомой түрүү[…]

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИ БЭЕЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

Хэжэнгын аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн тээмэндэ боложо үнгэрөө. Энэ зүблөөн дээрэ гол түлэб мал ажалаа саашадань хүгжөөхэ тухай хөөрэлдөөн болоо. Мүн эрхимээр ажаллажа байһан 27 хүндэ гүрэн түрын үндэр шагнал — орден, медальнууд барюулагдаа һэн.

Энэ аймаг юһэн һарын дүнгөөр республика соогоо хоёрдохи һуурида гараба. Тиихэдээ һү абаха түсэбөө 103 процент, мяха 108 процент дүүргэһэн байна. Аймагай ажахынууд гүрэндэ һү тушаалгаяа 15 процентээр, мяха—8 процентээр, нооһо—3 процентээр үлүүлээ. Тиигэбэшье аймагай малшад бүри ехэ амжалтануудые туйлажа шадаха аргатай байна. Энээн тушаа КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь В. Ф. Лысов зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэһэн байна.

Хараха янзада аймаг яһала бараг байдалтай шэнги. Теэд, үнэндөө, тоо баримтануудые нарин нягтаар шэнжэлэн харахада, бодожо үзэхөөр олохон юумэн элирнэ. Эгээл иимэ зүблөөн, суглаанууд дээрэ ерэхэ сагта туйлаха арга боломжанууд тухайгаа үргэнөөр элирхэйлэн хөөрэлдэхэ ёһотой.

Жэшээлхэдэ, аймаг соо олохон һаалишад үнеэн бүриһөө жэл соо 1.000, 1.000 гаран килограмм һү бүхы дээрээ һаажа абадаг байна. Харин ойролоо 11 һаалишад 2.000 килограммһаа дээшэ һү һаана. Тэдэнэй дундаһаа «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденой кавалер, Худанай совхозой һаалишан Валентина Афанасьевна Рекунова 2.200 килограмм һү һааха жэлэй түсэбтэй һаа, 2.675 килограммда хүргөөд байна. Тиихэдээ энэ нүхэр 9 һара соо жэлэйнгээ даабари холо үлүүлэн дүүргэһэн болоно ха юм. Иимэ жэшээнүүд яһала олон.

Энээн дээрэһээ бодоод үзэхэдэ, һаалишан бүхэндэ һү һаалгаяа бүри дээшэлүүлхэ арга боломжо бии байһаниинь элирнэ.

Худанай совхозой Улаахан-Аралай МТФ-эйн коллектив июлиин 1-эй байдалаар һү һааха жэлэйнгээ түсэбтэ даабари дүүргэһэн юм. 9 һарын дүнгөөр энэ фермын һаалишад һү абаха түсэбөө 128,1 процент, гүрэндэ худалдалгаяа 163 процент дүүргэжэ, үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1.835 килограмм һү һаагаад байна. Аймагай бусад МТФ-нүүдэй һаалишад хүршэ Улаахан-Аралай малшадай түрүү дүй дүршэл халан абаха, тэдэнэй жэшээгээр ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ һураха уялгатай. Иимэ һургаал абамаар коллектив хажуудань байна ха

МАЛШАД БЭЕЭ ЗЭҺЭНХЭЙ

юм. Түрүү малшадай дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гэһэн эрилтэ аймагай хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй, партийна, советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй урда тобойсо гарана.

Хэжэнгын аймагай совхозууд гол түлэб хонин ажал эрхилдэг. Мал ажалдахи энэ һалбари улам хүгжөөхэ гээшэ эндэхидэй шухалын шухала хэрэгынь болоно. Хэрбээ арба гаран жэлэй саада тээ аймаг соо зуутан ооондоо нэгэ-хоёр байдаг байһан һаа, мүнөө үедэ 11 хонишод жэлһээ жэлдэ 100 эхэ хонин бүхэнһөө 100 гаран хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлдэг болонхой юм.

Жэшээ абамаар, түрүү дүй дүршэлдэнь һурамаар дадал шадабаряар бата хүнүүд аймаг соо бии гээшэ. Жэшээлхэдэ, 1973 оной аймагай чемпионууд Октябриин Революциин орденой кавалер Ш. Н. Намжилов, Ленинэй, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденуудай кавалер Ц. Б. Цыденова, «1973 оной аймагай эрхим хонишон» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Ажалай Улаан Тугай, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденуудай кавалер Л. Ц. Дамшаева Н. Б. Унтанова гэгшэд хонин ажалай бодото мастернууд ха юм. Эдэ бригадануудай коллективүүд хонин ажал хүгжөөлгын хүдэлмэридэ ехэхэн үүргэ дүүргэнэ. Эдэнэй ажалые жэшээ болгоод, залуу малшадые олоор хабаадуулан, хонишодой һуралсал, семинарнуудые эмхидхэхэ шухала гэһэн бодол зүблөөн дээрэ хэлэгдээ һэн.

Түрүү хонишон, Ажалай Улаан Тугай орденой кавалер В. Д. Цыбикова залуушуулые хонишон боложо хүдэлхыень урялаад, бэрхэшээлнүүдһээ айһанай хэрэггүй, бидэнэр, үнинэй дүй дүршэлтэй болоһон хонишод танда туһа хүргэхөөр ходо бэлэн байнабди гэжэ мэдүүлхэдэнь, зал соо һуугшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа һэн.

Иигэжэ кадрнуудые һайнаар хүмүүжүүлхэ тон шухала байһые үгэ хэлэгшэ бүхэн онсо тэмдэглээ. Энээн тушаа аймагай ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд һайнаар боложо үзэхэ, хайшан гээд энэ хэрэг эмхидхэхэ тухайгаа нарин нягтаар хэлсэхэ бээз гэжэ найдагдана.

Хэжэнгэ нютагай буряад үгсаатан хэр угһаа мал ажал эрхилдэг зон гээшэ. Тиимэһээ тэрэ угай охин мүнөө үеын зоотехническэ эрдэм наукатай нэгэдэжэ, заабол амжалта асарха ёһотой гээд бата этигэмээр байна. Энээнние гэршэлһэн бодото баримтанууд энэ зүблөөн дээрэ яһалашье тобойн харагдаа гээшэл.

Хэжэнгын аймагай малшад өөһэдынгөө бэелүүлхэ уялганууд тушаа зүблөөн дээрэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэлдэжэ, һанал бодолоо хубаалдаһан байна. Иигээд байхада бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ, арга боломжоёо зүбөөр элирүүлжэ, түсэбтэ даабари, абаһан уялгаяа хүсэндэнь хүргэхэ үндэһэн һуури табигдаа гэжэ тоолохоор.

Энээнһээ урагша республика доторoo дунда зэргын тоондо оролсон ябадаг байһан Хэжэнгын аймагай малшад хүсэ шадалайнгаа, арга боломжынгоо зэргээр түрүүшын урагшатай алхам хэжэ, туйлаһан амжалтынгаа үндэрөөр сэгнэгдэһэндэ урмашан баясана. Тэрэ үндэр сэгнэлтэдэнь харюу болгон, саашадаа бүри ехэ амжалтануудые туйлахаар бэеэ зэһэнхэй хүдэлжэ байна. Энэ һайн һайхан эрмэлзэлэйнь охи үшөөл хүсэтэйгөөр бадараг лэ!

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Зүблөөнэй зал соо. Зүүн гарһаа: Загаһатын совхозой урдаһай зоотехник-селекционер Н. Д. Дашижапов, Худанай совхозой директор Ц. Н. Лодосов, Худанай совхозой отделениие эрхилэгшэ Б. Б. Дубшанов, «50 лет Октября» совхозой ахалагша хонишон Ц. Б. Цыденова, энэл совхозой хонишон А. Б. Нимаев.
Д. САМБУЕВАЙ фото

Үндэр шагналда хүртэгшэд

УРАГШАА ТЭГҮҮЛДЭГ ХҮСЭЛ

Хайшаашье харахада хада уулануд, заха хизааргүй нэтээр нэмжыһэн ой тайга. Харьялай урдаһан хэдэн горхонуудай иишэ тиишээ хотиролдон ябаһаар Ехэ-Амалат гэжэ жэгтэй нэрэтэй эхешэг голдо ниилэһэн газарта Рассошино гэжэ тосхон оршодог юм. Энэмнай холын хойто аймагай «Путь к коммунизму» колхозой түб болоно.

Аймагай центрһээ ойролоо далан модоной газарташье һаа, үбэлэй сагта бүхэли үдэр соо ябагдажа, арай шамай гэжэ хүрэгдэдэг. харин зундаа гансал агаарай харгыгаар ошожо боломоор. Эгээл эндэ Баунт нютагтаа суурхаһан бэрхэ һаалишан Ирина Тарасовна Батуева хүдэлдэг юм.

Мал ажалай түрүүшүүлые орден, медальнуудаар шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ соо һаяхан И. Т. Батуевагай нэрые уншахадаа, иимэ нэгэ ушар һанаандамни оробо. Энэ үнгэрһэн үбэлжэлгын үедэ һэн. Колхозой правлениин гэшүүд малшадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай. үбэлэй сагта адууһа малай ашаг шэмые хайшан гээд дээшэлүүлхэ тухай хөөрэлдэжэ байба. Набтаршаг бэетэй, багсаалхала, тушаяа холо гараад ябаһаншье һаа, үшөөл залуугай сэлмэг сагаан шарайтай эхэнэр һууриһаа болоод, фермэдэхи ажал хүдэлмэри, һү һаалгын доошолжо байһан тухай һанаата болоһон янзатай хэлэжэ байгаа бэлэй. Тэрэ колхозой түрүүлэгшэ тээшэ хараад:

— Владимир Иванович, фермэдэмнай хэзээ үбһэ тэжээл таһалдахаяа болихо юм? Нэгэ багахан һүри шэрэжэ асархадань тэрэ дарыдаа дууһашана. Иимэ байдалда бидэ, һаалишадай уялгануудаа дүүргэхэ гээшэ бэрхэтэй. Фермые даагша Лоргоктоев архи, тамхи намнахаһаа ондоо бидэндэ ямаршье туһа нэмэри хэнэгүй. Юрэдөөл анхаралаа хандуулагты, — гэжэ тоб байса дарууханаар хэлэбэ.

Иигэжэ Ирина Тарасовнагай ажал хүдэлмэриин, хамтын хэрэгэй хойноһоо сэдьхэлээ зобожо ябадагынь һайн ойлгогдоо һэн.

Нээрээшье түрүү һаалишанай дурадхалаар Рассошиной гүүртын ажалые эмхи гуримтай болгохо талаар нилээд юумэ хэгдэһэн байна. Урдань аймаг соогоо һүүлшын һуурида ябалсадаг фермэ 1972—1973 оной үбэлжэлгын үедэ һү һааляа нилээдгүй дээшэлүүлжэ, КПСС-эй райкомой дамжуулгын Улаан тугые 1973 оной гурбан кварталай туршада алдангүйгөөр барижа ябана. Эдэ амжалтануудта эрхим һаалишан, аймагай Соведэй депутат Ирина Тарасовна Батуевагай хубита ехэ. Үнгэрһэн үбэлжэлгын үедэ һү ехээр һаажа, социалис мүрысөөндэ эрхим үрэ дүн туйлаһанайнгаа түлөө тэрэ Буряад оронойнгоо бусад олон малшадтай хамта һаяхан Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан байна.

—Бүри бага бэлшар наһандаа, арбан табатай байхадаа эхэтээ фермэдэ ерээд, үнеэдэй хүхэ дэлэн барижа, түрүүшынхиеэ һааһан байгааб, — гэжэ тэрэ мүнөө хөөрэдэг. — Имагтал һаалишанаар ажаллажа эхилһээр хорин жэл болооб. Иимэ удаан сагта ажаллаһан хадаа дүй дүршэл олоһон тухай хэлээдшье яалтайб. Харин даалгагдаһан ажалдаа үнэн сэдьхэлээ табижа, оролдолго гаргаагүй һаа, юуншье бүтэхэгүй гэжэ мэдэрэнхэйб. Үнеэдые һайнаар һаажа һураһан хүн хадаа залуушуулые өөрын мэргэжэлдэ һургаха ёһотой гэжэ ойлгодогби. Тиигээл һаа, гүүртэ дээрэ гээгдэһэн зон үсөөн байха, бүхы коллективээрээ амжалта туйлажа, уялгануудаа дүүргэжэ шадаха бшуубди.

Үнинэй һаалишан баян дүршэлөө бусадта дамжуулан үгэдэг, залуушуулда туһалдаг, хамтын хэрэгэй түлөө хам оролсодог хадаа нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болонхой.

— Бидэ энэ гүүртэдэ һаалишанаар ажаллажа эхилһээр ойроол хоёр-гурбан жэл болообди, Ирина Тарасовна маанадта хододоо заажа, туһалжа байдаг, — гээд эвенк басагад Ольга Козулина, Зина болон Тамара Бальжеуловтан урма баяртайгаар хэлэнэд. — Илангаяа түрүүшынхеэ туғаллаһан гунжануудые һаажа ядахадаа, ерыт, туһалыт гэлдэжэл байдагбди, — гээд нэмэнэ.

Аймагай газетын хуудаһанда толилогдоһон «Ехэ һүн — манай гарта» гэһэн хөөрөөн соогоо Баунтын аймагай бэрхэ һаалишан нүхэр Батуева баян дүй дүршэл тухайгаа хэлэхэһээ гадна, хүдэлмэридөө хойрогоор хандадаг малшадые шүүмжэлжэ, хойто зүгэй шэмэрүүн шанга уларилтай эрхэ байдалдашье жэл соо үнеэн бүриһөө 1800—2000 литр һү һаажа болохо тухай найдамтайгаар мэдүүлээ һэн.

Хойто зүгэй хатуу шэмэрүүн уларилтай эрхэ байдалда малшанаар хүдэлхэ тээшэ бэрхэтэйхэн хэрэг. Олонхи һаалишад жэлэй туршада дунда зэргээр арайл гэжэ 1000—1200 килограмм һү үнеэн бүриһөө һаадаг юм. Юуб гэхэдэ, эндэхи үнеэдэй үүлтэр муу. типовой һайн байрашье үгы, үнеэдтэ эдюулэгдэхэ талха тарянай зүйл үбэлэй сагта автомашинаар алар холоһоо — Шэтэ, Улаан-Үдэ хотонуудһаа зөөгдэдэг ха юм. Уулын ногооншье амта шэмынгээ талаар муушаг. шухала бодосуудаар дуталдадаг. Иимэ дээрэһээ үнеэн бүриһөө 1811 килограмм һү һааха гээшэ ёһотойл ажалай баатаршалга болоно гэхэдэ ехэ алдуугүй. Нёдондо Ирина Батуева даалгагдаһан бүлэг үнеэдһээ хамтадаа 36.286 килограмм һү һаагаа гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө 1811 килограмм һү һаажа, аймаг соогоо хоёрдохи һуури эзэлһэн юм.

Үбэлжэлгын үедэ малшадай дунда бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй, Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолые зүбшэн хэлсэхэ үедэ, аймаг соогоо эрхим гэһэн «Заветы Ленина» колхозой һаалишан Иннокентий Иванович Непомнящих, Ирина Тарасовнае хаба шадалаа туршая гэжэ, социалис мүрысөөндэ уриһан юм.

— Эрэшүүлэй эртэ урдын эхэнэр хүнэй ажал гэжэ тоолодог байһан һаалишанай мэргэжэлые эрхимээр шудалаад, мүнөө социалис мүрысөөндэ урижа байхань һайн лэ гээшэ ааб даа. Мэргэжэл, шадабаряа мэдэлсэхэл болоо гүбди. — гэжэ тэрэ аймагай түрүүшүүлэй суглаанай ендэр дээрэһээ харюу болгон мэдүүлээ һэн.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо юһэн һара үнгэрбэ. Рассошиной бэрхэ һаалишан нүхэр Батуева энэ хугасаа дотор аймаг соогоо эгээл ехэ һү, хамта 33.372 килограмм, үнеэн бүриһөө 1560 шахуу килограмм һү һаагаад, һаалишадай социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Оролдосотой һаалишан һү һааха, жэлэйнгээ даабариие дүүргээ шахуу. Харин мүнөө абаһан социалис уялгаяа (1800 килограмм) бэелүүлхын түлөө аһан шадалаараа оролдожо байнхай.

Буряад ороной 50 жэлэй ойн баярай ондо Баунтын эрхим һаалишанай ажабайдал, ажал хүдэлмэридэ мартагшагүй ушарал болоо. КПСС-эй РК-гай бюрогой зүблөөн дээрэ тэрэ КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтахадаа, түрүү һаалишан этигэл найдабариинетнай ажал хэрэгээрээ харуулхаб гэжэ хэлээд, урма баяртай гаража ошоо һэн. Социалис мүрысөөндэ эрхим үрэ дүн туйлаһанайнгаа түлөө, И. Т. Батуева һаяхан Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаба. Тэрэнһээ гадна хани нүхэрынь — Т. Г. Батуев (колхозой агроном) мүн лэ сугтаа нэгэ үдэр КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтаһан байна. Энэ үдэр тэдэндэ мартагдаха аал?

Ирина Тарасовна Батуева эвенк, буряад, ород нүхэдэйнгөө дунда аалин даруу зангаараа, абьяастай ажалаараа хүндэ ехэтэй болонхой. Нютагайнь зон ажалша бэрхэ эхэнэрые байгша ондо аймагай Соведэй депутадаар хоёрдохёо һунгаба.

Ирина Тарасовна энэрхы сэдьхэлтэй эхэ юм. Рассошиной найман жэлэй һургуулида һуража байдаг үхибүүд тухайгаа анхаралаа ходо табижа, һуралсалаарнь һонирхожо байдаг. Нютагай һургуулиин һурагшадай үмэнэ арюун ажал тухай нилээд оло дахин хөөрэжэ үгэһэн байха. Аймагай Соведэй депутат колхоздоо ажалай гурим сахиха, архи худалдалгые хинаха тушаа ехэхэн хүдэлмэри үнгэргэнэ.

«Путь к коммунизму» колхозой түрүүлэгшэ В. И. Чикичев, партийна эмхиин секретарь Ю. Э. Николаев гэгшэд иигэжэ намда хэлэбэ:

— Манай колхоз байгша ондо нёдондонойхидо орходоо һү һаалияа хоёр дахин дээшэлүүлбэ. Тиигэжэ дамжуулгын Улаан тугаа алдангүйгөөр абажа ябанабди.

А. ЦЫРЕНОВ.

СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

ЧЕЛЯБИНСКА ОБЛАСТЬ. Златоустов[…] металлургическа заводто «350/500» гэжэ пр[…] на станай түрүүшын ээлжээн ашаглалгада […] бэ. Һайн шанартай буладта хэрэглэгдэхэ дэ[…] сортын прокат шудхаха энэ станай орёо[…] низмууд туршагдаа. Гэрэнэй гол түхеэрэл[…] дынь Чехословакиин Социалис Республи[…] бэлдэгдэһэн.

Прокатчигууд ноябрь һарада түрүүшынгээ [про]дукциие тушаахаар бэлдэжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «350/500» гэжэ прокатна с[…]
ТАСС-ай фотохро[…]

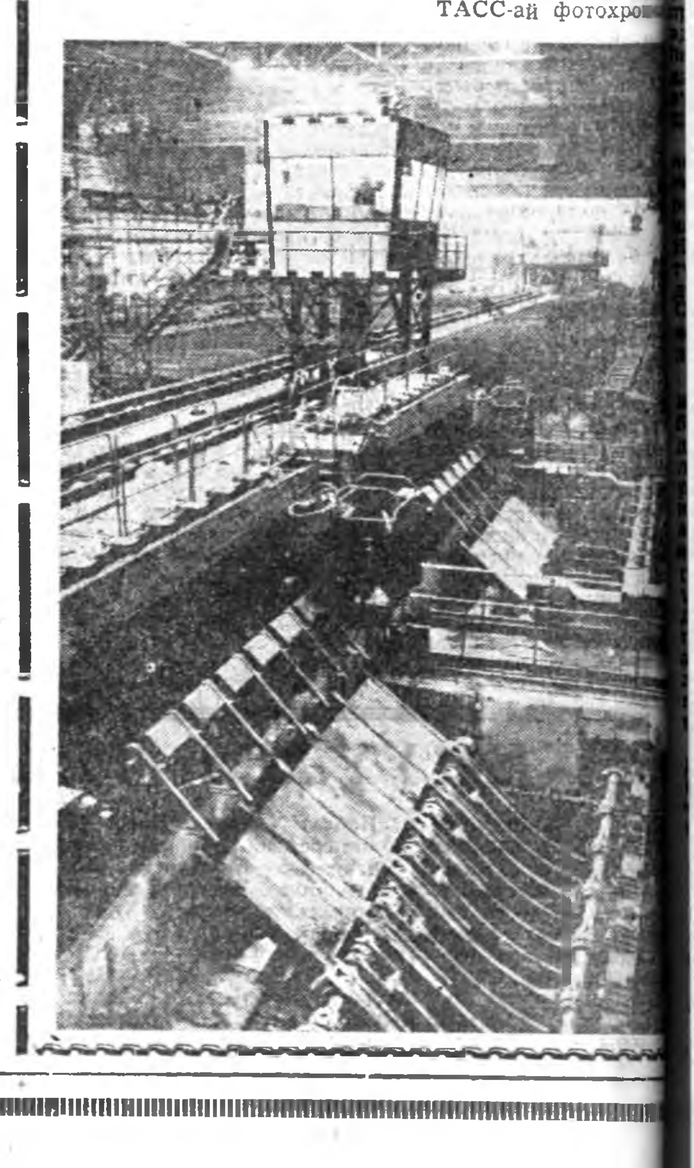

…Б НАЙРАМДАЛАЙ, ДЭБЖЭЛТЫН ХАРАА ШУГАМААР—КОММУНИЗМ ТЭЭШЭ!

(…түрэсхэл. Эхниинь 1-дэхи нюурта)

…итно-ракетнэ частьнууд жагсаал гарана. ПВО-…гшэд эрхим һайн дай… техникээр зэбсэгжэн… Холоодогдодог ракетэ… самолёдуудые угтан истребительнүүд, дү… холошье, ехэ үндэртэ… сагай ямаршье уларил… …ание тудажа шадаха …нүүд эндэ харагдана. …тическа, оперативно… …ческа ракетэнүүд тал… дээрэ гарана. Энэ час… сэрэгшэдэй амжалтэ…, арадай зүрһөө тэм… …дэһэн юм.

…лайн-Сэрэгэй Флодой …стическэ ракетын ко… дабшана. Манай флот …оронойнгоо уһан хилые …нтайгаар хамгаалжэ… хүсэн болонхой. Бал…ческэ ракетээр зэбсэг… уһан доро ябадаг атом… …лодконууд тэдэнэй дай… …ны гол хүсэн болонхой. …лодконууд уһан доро… …лхэйн алишье районд… …ан дайсанда шанга со… …о үгэхэ шадалтай юм.

…тратегическэ ракетэнүүд …онуй омогорхол үүсхэ… Түбинүүд хоорондын …атегическэ ракетэнүүд …ай талмай дээгүүр гара…

…гууехэ Октябриин 56 жэ… ойе Совет Арми, Да…н-Сэрэгэй Флот дайшал… …политическэ бэлэдхэлдээ … амжалта туйлажа уг… Улаан талмай дээрэ бо… …н сэрэгэй парад манай …этэ хүсэнүүдэй хүсэ ша… …, партиин, арадай тү… …н уряагаар Эхэ оро… …оо аша туһые нэрэ хүн… …ээр хамгаалжа, ээзр… түримхэй ямаршье дай…санда шиидхэхы сохилто үгэхөөр бэлэн байһанаа үшөө дахин харуулаа. Талмай дээгүүр сэрэгэй марш зэдэлнэ. Хамтарһан сэрэгэй оркестрэй жагсаал трибунын урдуур гарана. Энэ хадаа сэрэгэй парадай һүүлшын жагсаал мүн. Иигэжэ сэрэгэй баярай марш дүүрэбэ.

• • •

Хэдэхэн секундын турша соо Улаан талмай дээрэ аалин намдуу байдал оршобо. Тиин Түүхын музейн байшан тээһээ улаан тугуудые, уряа лозунгнуудые бариһан хүнүүд уһанай урасхал мэтээр таһалгаряагүй дабшана. Тугшад зэлэ татан алхалалдана. Революционно дуунууд зэдэлнэ. Түрүүлэн ябаһан машина дээрэ «56» гэһэн тоо харанабди. Мантан томо үзэгүүдээр бэшэгдэһэн үгэнүүд жагсаал дээгүүр харагдана. «Октябрь». «Агууехэ Октябрьда алдар соло! Алдар соло! Алдар соло!» гэһэн магтаал юрөөлэй үгэнүүд соностоно.

«Бүхы дэлхэйн түүхэдэхи шэнэ үе сагай—дэлхэйе революционно ёһоор шиидхэхэ, капитализмһаа социализмда орохо үе сагай эхи Агууехэ Октябрь табяа», «Хүнүүдэй зүрхэ сэдьхэлдэ Октябрьаар соносхогдоһон революционно дүлэн коммунизмда орохо замыемнай гэрэлтүүлнэ!» гэһэн уряа лозунгнууд жагсаал дээгүүр харагдана.

Советскэ Союзай Коммунис партиин, дэлхэй дээрэ түрүүшын социалис гүрэнэй үндэһэ һуури табигша В. И. Ленинэй дүрэ зураг харагдана. «Коммунизмын илалта тээшэ урагшаа!» гэһэн уряа лозунг хүнүүд барижа ябана. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдэй дүрэ зурагуудые жагсаалда ябагшад баринхай. «КПСС-эй ленинскэ Центральна Комитет мандаха болтогой!» гэжэ транспарант дээрэ бэшэгдэнхэй.

«КПСС-тэ алдар соло!»—гэһэн юрөөлэй үгэнүүд электрын лаампануудаар ялагашан носоно. «Парти—манай үе сагай ухаан бодол, нэрэ хүндэ, һэшхэл».

«Манай гүрэн мандаха болтогой» гэһэн һүр жабхаланта дуун талмай дээгүүр зэдэлнэ. «Октябриин Эхэ орондо алдар соло!» гэжэ бэшээтэй СССР-эй гербтэй туг далбан намилзана. Союзна республиканuудай гербнүүдтэй тугуудые хүнүүд барижа ябана. «Агууехэ совет арадта — коммунизм байгуулагшадта алдар соло!», «Арад ба парти бата нэгэдэлтэй!», «Совет обществын үзэл сурталай-политическэ эбдэршэгүй нэгэдэл мандаха болтогой!» гэһэн уряа лозунгнууд жагсаал дээгүүр харагдана.

Гар гарһаа барисалдаһан хүбүүд, басагад омог баяртайнууд; «Агууехэ Лениндэ алдар соло!», «Советскэ Союзай Коммунис партида алдар соло!», «КПСС-эй ленинскэ Центральна Комитедтэ алдар соло!», «Ура!» хашхараан зэдэлнэ.

Һайндэрэй үедэ совет хүнүүд ажалай амжалтануудтухайдаа Эхэ орондоо элидхэдэг һайн ёһо заншалтай юм. Транспарантнууд дээрэ — үргэн ехэ барилганууд харагдана. Доогуурнь иигэжэ бэшээтэй: «КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлэе!», «Социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе!», «Эхэ оронойнгоо экономическа ба өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые габшагай ажалаараа арьбадхая!».

Манай ороной хүгжэлтые элирхэйлэн харуулһан тоо, баримтануудтай транспарантнууд олон; түсэбтэ табан жэлэй гурбан жэлэй турша соо, үнгэрһэн түсэбтэ табан жэлэй энэ үеынхитэй жэшэхэдэ, национальна олзо доход 1,4 дахин ургаһан, промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн 1,5 дахин дээшэлһэн байна. Эсэгэ ороной түүхэдэ орооһо таряанай эгээн үндэр баян ургаса хуряагдаа — 215 миллионһоо үлүү тонно. Урдань туйлагдаагүй ехэ хлопок суглуулагдаа. 7,5 миллионһоо үлүү тонно хлопок гүрэндэ худалдагдаһан байна.

Орооһо таряанай баян ургаса талмай дээрэ пэгшын ургажа байһан мэтээр үзэгдэнэ. Ногоон хүбсаһатай басагад алтан шара таряа баряад ябана. Нуга таряалангуулай, фермэнүүдэй ажалай баатарнуудые москвагайхид халуунаар амаршална.

Ниислэлэй студентнэрэй барилгын отрядууд эдэнэй хойноһоо гаража ерэнэ. Комсомол амжалтата һуралсал, габшагай ажал тухайдаа Октябрьда элидхэнэ.

ДОСААФ-ай спортсменүүд зэлэ татан дабшана; «Ажал хэхээр, Эхэ ороноо хамгаалхаар ходоодоо бэлэнбди!».

«Социализм ба эб найрамдал таһаршагүй!» гэһэн уряа лозунгнуудые бааяад. талмай дээрэ гараһан жагсаал Совет гүрэнэй, Коммунис партиин, Совет правительствын эб найрамдалта ленинскэ политикын илан мандажа байһые элирхэйлэн гэршэлбэ.

В. И. Ленинэй гар табиһан «Эб найрамдал тухай декредтэй» транспарант талмай дээрэ харагдаба. КПСС-эй XXIV съезд дээрэ абтаһан эб найрамдалта программын бодотоор бэелжэ байһан тухай хөөрэһэн панногой аалиханаар дабшан гарахадань. Улаан талмай дээгүүр нэрьемэ альга ташалга зэдэлшэбэ. Эб найрамдал бэхижүүлхын тула СССР хэдэн шухала ябуулгануудые хээ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр ФРГ-дэ, США-да, Францида ба бусад оронуудта ошоод бусалга шахардуу байдал һулаpуулха, эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ туйлай ехэ үүргэ дүүргэһэн байна.

«Эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай аша туһада» гэһэн фотопанорама эдээн тухай хөөрэнэ. Нүхэр Л. И. Брежневэй дүрэ зурагууд, албанай хэрэгээр эдэ оронуудта ошоод байха үедэнь буулгагдаһан гэрэл зурагууд, түүхэтэ документнүүд эндэ бии.

Бидэнэртэй хамта бүхы дэлхэйн түрүү үзэлтэй хүн түрэлтэн Агууехэ Октябриин һайндэрые тэмдэглэдэг гээшэ. Тиин мүнөөдэр хариин оронуудһаа ерэһэн айлшад Кремлиин ханын дэргэдэхи гранит шулуун трибуна дээрэ байлсаа. Эдэнэй олонхид Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй һаяхан боложо дүүрэһэн бүхэдэлхэйн конгресстэ хабаадаһан байна.

Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ иимэ үргэн ехэ хуралдаан болоогүй байха. Энээндэ хабаадагшад шэнэ дай сараха, эб найрамдал ба арадуудай аюулгүй байдал хангаха нангин хүсэлтэй байһанаа үшөө дахин элирхэйлбэ.

Партиин, Совет гүрэнэй эб найрамдалта политикые бүхы совет хүнүүд, түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэн һайшаан дэмжэнэ. Эб найрамдал — юугээршье сэгнэгдэшэгүй баялиг, эб найрамдал — манай ерээдүй, ажана байдал, зол жаргал. Эгээл иимэһээ Октябриин һайндэрэй жагсаалда ябагшадай эб найрамдал хүсэжэ байһаниинь элеэр мэдэрэгдэнэ.

Улаан талмай, Москва, бүхы оромнай Израилиин ээзрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүүгээр тэмсэжэ байһан араб арадуудтай, Чилиин арадтай, Индохитадай арадуудтай — эб найрамдалай, национальна бэеэ дааһан байдалай түлөө, демократиин ба социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэжэ байһан бүхы хүнүүдтэй һанал нэгэтэй байһанаа мэдүүлнэ.

Улаан тугтай мүнгэлиг сагаан шаар огторгой өөдэ дэгдэн хөөрэнэ. Энээн дээрэ иигэжэ бэшээтэй: «Социализм ба эб найрамдал таһаршагүй!»

КПСС-эй ленинскэ Центральна Комитедэй, Совет правительствын, социалис Эхэ ороной хүндэлэлдэ юрөөлэй үгэнүүд зэдэлнэ. Зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ эдэ минутануудта балшар бага үхибүүд мавзолейдэ дүтэлжэ, табсангуудаарнь дээшээ гаража, парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэ баглаа сэсэгүүдые, һайндэрэй улаан бантнуудые барюулаа.

«Ура!» хашхараан талмай дээгүүр зэдэлнэ, нэрьемэ альга ташалга болоно. «Түрэл Эхэ оромнай үргэн дэлюун лэ..» гэһэн дуун талмай дээгүүр соностоно. Москвагай ажалшадай һайндэрэй демонстраци энэ дуунай жабхалан һайхан хүгжэм доро эхилбэ.

Баатар-хотын шагналнуудтай; «Алтан одотой», Ленинэй хоёр ордентой, Октябриин Революциин ордентой ниислэлэй туг жагсаалай урдань харагдана. Москвагайхид шэн габьяата ажалаараа түрэл хотынгоо алдар солые арьбадхана.

Москвагайхидай ажалай амжалтанууд тухай транспарантнууд, диаграммануул, македүүд хөөрэнэ. «Болзорһоонь урид!» гэһэн үгэнүүд хаа хаанагүй харагдана.

Түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлдэ Москвагай ажлшадай дунда мүндэлэн түрэһэн эдэбхи үүсхэл дэмжэгшэд — барилгашад, Социалис Ажалай Герой Николай Злобиной дурадхалаар ажаллагшад, Сергей Орджоникидзиин нэрэмжэтэ заводһоо Виктор Озеровой бригадые дэмжэгшэд, «МЭЛЗ» нэгэдэлдэ Галина Арефьевагай бригадын эхилһэн хүдэлөөндэ хабаадагшад һайндэрэй жагсаалда ябана.

Москва хотын предприятинуудай тэмдэг бүхы орон доторнай үргэнөөр мэдээжэ. Шанарай тэмдэгтэй 1200 гаран зүйлэй продукци ниислэл хотодо бүтээн гаргагдадаг юм.

Ниислэлэй 400 гаран фабрика, завод дээшэлүүлэгдэһэн түсэбүүдые абаа гээд москвагайхид элидхэнэ.

«Түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые бэелүүлхын тула, харин бидэ эдэниие дүүргэхэ уялгатайбди, үлэһэн саг соонь бүхы һалбаринуудта улам бүри габшагайгаар ажаллаха, хүдэлжэ байгаа үйлэдбэриин хүсэнүүдые бүри һайнаар хэрэглэхэ, шэнэ хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха ёһотойбди. — гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев тэмдэглээ һэн.

Ниислэлэй предприятинууд, эрдэм-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай, һургуулинуудай коллективүүд, совет искусство ба литературын түлөөлэгшэд бүтэдэ арадай хэрэгтэ туһа нэмэри хэжэ байһан тухайдаа элидхэнэ.

Манай Эхэ ороной ниислэл хото — Москвада болоһон һайндэрэй жагсаал парти ба арадай бата нэгэдэлтэй байһыень, коммунизмын үзэл сурталда совет хүнүүдэй үнэн сэхэ байһыень, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэриие бодото дээрэнь бэелүүлхээр. манай орондо коммунис байгуулалтын агууехэ хэрэгтэ туйлай ехэ туһа нэмэри хэхээр шиидэнги байһыень үшөө дахин элирхэйлбэ.

Д. БАЖАНОВ,
М. БАРАТЯНЦ,
Л. БЕРНАСКОНИ,
М. ГОРБАЧЕВА,
В. СЕРОВ,
Д. СМИРНОВ.
ТАСС-ай корреспондентнүүд

…КТЯБРИИН ЕХЭ ЖАГСААЛ …РОН СООГУУР ДАБШААЛ

ВЛАДИВОСТОК. Агууехэ …ябриин 56 жэлэй ойдо …улагдаһан һайндэр да… …-сэрэгэй жагсаалаар …гон далайн эрьедэ эхил… Амарай булан тохойдо …росуудай «Ура» хашха… …н зэдэлээ.

…лас-Дурна зүгтэ Совет …ай түлөө тэмсэгшэдэй …ай дээгүүр сэрэгшэдэй …он сэрэгэй техникэ ха… …алгын жагсаалай гара… дүүрэхэдэ, ажалшадай …дэрэй • демонстраци …һэн байна.

…азарай ажалшад Октяб… һайндэрые ажалай ехэ …алтануудаар угтаа. Эдэ… юһэ һарынгаа түсэбые …орһоонь найман хоно… урид дүүргэжэ, Эхэ …доо арбаад миллион тү… …гэй продукци түсэбһөө …ур үгөө.

ЛЕНИНГРАД. Дворцово …ай 1917 оной октябриин … һүниин дурасхаалые …ээр халагалжа байдаг. …эһээ ленинградайхидай …сал болон һайндэрэй …нстраци эндэ үнгэрдэг …алтай юм.

Түбэй трибуна дээрэ — …СС-эй ЦК-гай Политбю…ой гэшүүндэ кандидат, …СС-эй Ленинградай обко… нэгэдэхи секретарь Г. В. …анов, хотын мэдээжэ хү…

…алмай дээгүүр сэрэгшэд … алхамаар гэшхэлэн га…

Ажалшадай һайндэрэй де…страциин жагсаалнууд …ай дээрэ гаража ерэбэ …инградайхидай һайндэртэ …оулжа туйлаһан ажалай …алтануудые элишэлэн …улһан транспарантнуу… хүнүүд барижа ябана. …ын промышленность про… …и худалдалгаар юһэ һа… …гаа түсэбые үлүүлэн …ргээ. Нёдондо жэлэй энэ …хитэй сасуулхада, 6,9 …центээр ехэ продукци …эр үйлэдбэрилэн гарга… байна. Ленинградай тэм… …гээр гаргагдадаг 300 … гүрэнэй шанарай тэм… … хүртэнхэй.

Революциин, Агууехэ Ле…ой хотын ажалшад пар… …гаа гадаадын эб най… …алта политикые халуу… … дэмжэжэ байһанаа, …СС-эй XXIV съездын …этэ шиидхэбэринүүдые …эхээр бэлэн байһанаа …ябриингаа һайндэрэй …саалаар элишэлэн харуу…

КИЕВ. Октябриин 56 жэ… ойн һайндэр намарай …н дэлгэр ургасаар, ара… зохёон байгуулхы ажа… …дэр дүнгүүдээр Ук… …ада угтагдаа. Республи… … ажалшад түсэбтэ табан …эй гурбадахи, шиидхэхы …ые амжалтатайгаар тү… …жэ байна. Юһэ һарын …дбэриин түсэб үлүүлэн …гдэз, 1 миллиард … ороoһон Эхэ ороной …арта хаагдаа, мал ажа… … арбаад мянган тонно …укци түсэбһөө гадуур …ндэ худалдагдаа.

Киевэй Крещатик һайн…рэй түб болоо. Эндэ сэрэ… парад болон баатар-хо… ажалшадай демонстра… болобо.

Түбэй трибуна дээрэ — …СС-эй ЦК-гай Политбю… … гэшүүн, Украиный …партиин ЦК-гай нэгэдэхи …етарь В. В. Щербиц… республикын бусад хү…бэрилэгшэд байлсаа.

Киевэйхидэй демонстрацидаа абажа гараһан лозунгнууд ба транспарантнууд дээрэ хотын ажалшадай туйлаһан амжалтанууд харагдана.

МИНСК. Белоруссиин ниислэл хотын түб тээшэ жагсаалнууд хойно хойноһоо ошоно.

Түбэй талмай. Трибуна дээрэ — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПБ-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь П. М. Машеров, республикын бусад хүтэлбэрилэгшэд.

Сэрэгэй парадай һүүлээр Минскын ажалшад талмайе эзэлнэ. Совет обществын түрүү хүсэн — хүдэлмэришэн анги талмай дээгүүр гарана. Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлдэ минскынхид һайнаар хүдэлжэ байна. Хотын промышленность юһэ һарынгаа түсэбые 102,4 процентээр дүүргээ. 70 миллион шахуу түхэригэй промышленна продукци түсэбһөө гадуур худалдаа.

Белоруссиин бүхы ажалшад Октябриин 56 жэлэй ойн һайндэрые баяр ёһолоной оршон байдалда тэмдэглээ.

АЛМА-АТА. «1 миллиард 15 миллион» — иимэ тоонууд холоһоо харагдана. Энэ жэлдэ Казахстан эды шэнээн пүүд ороoһо таряа Эхэ оронойнгоо амбаарта хаагаа.

Дунда Азиин сэрэгэй округой сэрэгшэдэй парадаар Алма-Атада һайндэр эхилээ. Округой сэрэгшэд, хилэ сахигшад ямаршье дайсанда хатуу шанга сохилто үгэхөөр ходоодоо бэлэн гэжэ энэ парад харуулаа.

Ажалшадай колоннонууд талмай дээрэ гаража ерэнэ. Хотын предприятинуудай коллективүүд түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлэй 11-дэхи һарын тоосоогоор хүдэлнэ. Түсэбһөө гадуур 15 миллион түхэригэй продукци гаргагдаа. Демонстрацида хабаадагшад ород, казах болон бусад хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн «Эб найрамдал», «Хани нүхэсэл», «Һаналаа нэгэдэлгэ» гэһэн үгэнүүдтэй транспарантнуудые барижа ябана.

ТАШКЕНТ. Узбекистанда болоһон Октябриин һайндэрэй эгээн һайхан гоёолтонь хадаа республикын бүхы ажалшадай, таряашадай хүсөөр ургуулһан хлопогой баян ургасын хэшэг болоно. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хабаадалгатайгаар боложо үнгэрһэн ороной хлопок ургуулдаг республикануудай партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаан дээрэ абаһан уялгануудаа Узбекистанайхид нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ. 4.800 мянган тонно хлопок суглуулагдаа. Ургасын гарасааршье, ургаса хуряалгын эршээршье урда туйлагдаһан дүнгүүд бултадаа холо ахигдаа. Тиимэһээ Октябриин һайндэрэй демонстрацида гараһан хото болон кишлагуудай ажалшад мүнөөдэр урма баяртайнууд лэ.

ЕРЕВАН. Армениин ниислэлдэ һайндэрэй жагсаал хэдэн час соо үргэлжэлөө. Ажалша Ереван түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ туйлаһан амжалтанууд тухайдаа мэдээсээ. Хэдэ мянган электродвигатель, химиин реактивүүд, приборнууд, автомат зүйлнүүд, хэдэн арбаад тонно кабель болон бусад продукци түсэбһөө гадуур гаргагдаа. Октябриин урда тээхи ажалай вахтада жагсаһан хотын арбаад предприяти 1974 оной угтамжын түсэбүүдые баталан абаа. «Түсэбһөө гадуур 2,7 миллион түхэригэй продукци» иимэ үгэнүүдтэй транспарантые «Армянэлектросвет» гэжэ нэгэдэлэй ажалшад абажа ябана. «Техническэ дэбжэлтын ашаар угтамжынгаа түсэб дүүргэхэ» — технологическа талаар хангаха зүйлнүүдые гаргадаг заводойхид иимэ лозунг барижа ябаа.

БАКУ. Газарай нөөсэ баялигуудые удалжа байһан үрэмдэлгын агрегадуудай хүнхинөөн, нефть болбосоруулдаг түхеэрэлгэнүүдэй, заводуудай станогуудай шууяан һайндэрэй Бакуда соностоходол гэнэ. Бакугай 26 комиссарай нэрэмжэтэ районой ажалшадай колоннодо совет засагай түрүүшын жэлнүүдтэ орон дотор түрүүлэн далай соо үрэмдэлгэ хэжэ эхилһэн Ильичэй булангай ажалшадтай хамта мүнөө Азербайджанай нефтиин гурбанай хоёр хубиие Эхэ орондоо үгэжэ эхилһэн «Каспморнефть» нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд ябалсана.

АШХАБАД. Туркестанай Улаан тугта сэрэгэй округой сэрэгшэдэй парадай һүүлээр һайндэрэй демонстраци Туркмениин ниислэлдэ эхилбэ. Бүхы орон дотортол адли, Туркменистанай ажалшадта энэ жэл ажалай амжалта туйлалтануудаар баян хэрэг болоһон байна. Октябриин һайндэрэй урда тээхэнэ Туркмениин нефтьшэд ажалай ехэ амжалта туйлаба. Эдэнэр түсэбһөө гадуур 75 мянган тонно хара алта малтан абаа.

ФРУНЗЕ. (ТАСС). Советскэ Союзай, Киргизэй ССР-эй гимннүүд артиллериин салюдай нээрээнтэй ниилэн, һайндэрэй һүр жабхаланта симфониин аялгаар зэдэлбэ. Дунда Азиин сэрэгэй округой сэрэгүүдэй парад эхилээ.

Минутын хугасаа соо абяа шэмээгүй болоһоной удаа гол талмай дахинаа хүүежэ шааяжа захалба. Республика доторхи эгээн үнинэй М. Ф. Фрунзиин нэрэмжэтэ Сельмашзаводой коллектив ажалшадай түлөөлэгшэдэй колоннонуудые толгойлон гараа.

Республикын ажалшад Агууехэ Октябриин һайндэрые ехэ баяртай хүхюунээр угтаба. Промышленна продукци бүтээн гаргаха арба һарынь даабари болзорһоо урид дүүргэгдээ, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлые ажалай ехэ амжалтануудаар угтаа.

ДУШАНБЕ. (ТАСС-ай корр.). Агууехэ Октябриин социалис революциин 56-дахи жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан сэрэгэй парад, ажалшадай жагсаал эндэ болобо.

Совет Таджикистанай ажалшад революциин уг зорилгонуудта үнэн байдагаа коммунизмын аша туһада зорюулһан шэн зоригто ажалаараа элирхэйлэн батална.

ТБИЛИСИ. (ТАСС-ай корр.). Грузиин ажалшад республикын арадай ажахын түрүү зэргэдэ дабшажа ябаһан оршон байдалда Агууехэ Октябриин һайндэрые тэмдэглэбэ.

Партиин ленинскэ ЦК-е тойрон грузиин арадай нягтаар жагсанхай, батаар нэгэдэнхэй байһые, юһэдэхи табан жэлэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ гэжэ тэрэнэй шиидэнхэй байһые һайндэрэй жагсаал шэнэ хүсэтэйгөөр элирхэйлэн харуулаа.

КИШИНЕВ. (ТАСС-ай корр.). 1917 оной намар Ленинэй партиин үндэһэ һуури табиһан арадуудай хани холбооной ашаар лэ Молдавиин далаад онуудай бүхы амжалтануудай туйлагдаһан тухайда сэдьхээгүй нэгэшье хүн Кишиневой гоё һайхан гудамжануудаар дабшагша һайндэрэй колоннонууд соо байгаагүй ха.

Илалтын талмай дээгүүр сэрэгүүдэй парадай гаража үнгэрһэнэй һүүлээр дабшан срэгшэ колоннонуудай шэмэглэл амгалан тайбан 28 жэлэй туршада Молдавиин ССР-эй гаталһан алдарта замые эли тодоор гэршэлэн харуулба.

ВИЛЬНЮС. (ТАСС). Сэрэгэй парадай һүүлээр олон мянган зоной колоннонууд Ленинэй талмай дээрэ орожо ерэбэ. Һайндэрэй жагсаалда хабаадагшад юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые болзорһоо урид дүүргэхын түлөө, КПСС-эй XXIV съездын табиһан түүхэтэ зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө арад бүгэдын социалис мүрысөө улам үргэдхэхые уряалһан гоё һайхан транспарантнууд ба плакадуудые баринхай ябаба.

РИГЭ. (ТАСС). Латвиин ниислэлэй ажалшадай коллективүүдэй олон мянган түлөөлэгшэд һайндэрэй жагсаалда баяртай хүхюунүүд гараа. Олонхи түхэлэй промышленна продукци бүтээн гаргаха ба худалдаха арба һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэнхэй. Республикын предприятинууд һайндэрэй урда тээ үшөө хэдэн арбаад миллион түхэригэй элдэб янзын эд товарнуудые бүтээн гаргаһан байна.

ТАЛЛИН. (ТАСС). Сэрэгүүдэй парадай һүүлээр Эстониин ССР-эй ниислэл хотын ажалшадай жагсаал Илалтын талмай дээрэ эхилээ.

«Ажал», «Эб найрамдал», «Парти», «Коммунизм» — гэһэн үгэнүүд колоннонууд дээгүүр аржын харагдана. Таллинай ажалшад арба һарынгаа түсэбые болзорһоо урид дүүргэһэн тухайдаа Октябриин 56-дахи ойн үдэр айладхаа.

• • •

Манай ороной бүхы городууд болон тосхонууд Октябриин 56 жэлэй ойе ехэ баяртай хүхюунээр угтаа. Һайндэрэй жагсаалнууд юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлдэ ажалай ехэ амжалтануудай туйлагдажа байһан тухай, КПСС-эй дотоодын ба гадаадын политикые, КПСС-эй XXIV съездын хараалан баталһан амгалан байдалай политикые оролдосотой нэтэрүүгээр, сэхэ шууд бэелүүлжэ байгаа ленинскэ ЦК-гай, тэрэнэй Политбюрогой ажал ябуулгые совет хүнүүдэй нэгэн һаналтайгаар һайшаан дэмжэдэг тухай гэршэлбэ.

РОССИН ФЕДЕРАЦИИН ХАРТААБХАШАДАЙ ЕХЭ АМЖАЛТА

Россин Федерациин нуга таряалангуудай ажалшад КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлдэ хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилжэ, ехээр гүрэндэ худалдахын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсон, хартаабхын үндэр баян ургаса абажа, түмһэ гүрэндэ худалдаха арадай ажахын түсэбые үлүүлэн дүүргээ.

9 миллион 350 мянган тонно хартаабха бэлэдхэлэй пунктнуудта тушаагдаһан байна. Республика дотор иимэ ехэ хартаабха түрүүшынхеэ малтагдан абтаа. Хото, городуудые, промышленна түбүүдые, союзна республиканuудые, холын хойто зүгэй районуудые хартаабхаар хангаха түсэб мүн лэ үлүүлэн дүүргэгдээ.

Рязанска областиин ажахынууд—675 мянган тонно, Московско областиин — 673 мянган тонно, Брянска областиин — 608 мянган тонно, Горьковско областиин — 468 мянган тонно, Мордвагай АССР-эй — 293 мянган тонно, Татарай АССР-эй — 291 мянган тонно, Чувашай АССР-эй — 289 мянган тонно, Владимирска областиин — 272 мянган тонно, Смоленскэ областиин — 250 мянган тонно, Свердловско областиин ажахынууд 246 мянган тонно хартаабха малтажа, гүрэндэ тушаан, энэ талаар ехэ туһа нэмэри хээ.

Вологодско, Псковско, Костромской, Ленинградай, Липецкэ, Ульяновска, Омско, Шэтын, Сахалинай областьнууд, Башкирай, Карелиин, Мариин, Удмуртиин, Яхадай автономито республиканууд хартаабха гүрэндэ худалдаха социалис уялгануудаа үлүүлэн дүүргэбэ.

Республикын хото, городуудай, хүдэлмэришэнэй һууринуудай хүн зон, студентнэр, промышленна ба транспортын предприятинуудай коллективүүд хартаабха малтажа зөөхэдэнь, хүдөөгэй ажалшадта ехэ туһа хүргэһэн байна.

Хартаабха малтажа, гүрэндэ ехээр худалдалгада туйлагдаһан амжалтанууд колхознигуудай, совхозуудай хүдэлмэришэдэй, мэргэжэлтэдэй, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй шэн габьяата ажалай, партийна, совет, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй зургаануудай, профсоюзай болон комсомолой эмхинүүдэй политическэ, эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэриин үрэ дүн болоно.

Хүдөө ажахын намарай хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэжэ, 1974 ондо үндэр баян ургаса хуряахын тула Россин хүдөө ажахын ажалшад ехэ оролдолго гаргажа байна.

(ТАСС).

ПОЛЬШС. Познань хотодо «Такон-73» гэжэ хэрэглэлэй эд бараанай уласхоорондын заншалта яармаг боложо дүүрэбэ. Хотын түбтэ, выставкын уужам ехэ талмай дээрэ, 36 ороной 1500 фирмэ продукцинуудаа харуулба. «Совет автомобиль бүтээлгын шэнэ туйлалтанууд» гэһэн выставкэ эндэ эмхидхэгдэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: выставкэдэ харуулагдаһан совет машинанууд.

ЦАФ—ТАСС-ай фото.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ГЕРМАНИИН ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА. Арадай ажахыда аха дүү социалис оронуудай техникэ амжалтатайгаар хэрэглэгдэнэ. Удаан болзорой хэлсээнэй ёһоор, ерэхэ жэлдэ республика Советскэ Союзһаа ашаанай 700 машина абаха юм. Совет «МАЗ», «КРАЗ», «БЕЛАЗ» машинануудые хилын саанахи оронуудай мэргэжэлтэд үндэрөөр сэгнэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Рекнице-Хонштедтэхи «Шплитверк» гэжэ предприятиин карьертэ «БЕЛАЗ» гэжэ самосвал болон совет экскаватор хүдэлжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Е. М. МАРСУЕВАДА БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА АГРОНОМ ГЭЬЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Үйлэдбэридэ хартаабхын үндэр ургаса үгэдэг сортнуудые нэбтэрүүлһэнэйнь түлөө Хартаабха болон овощой ургамалнуудые нээмэл грунтда ургуулдаг Улаан-Үдын участогые даагша нүхэр **Марсуева** Елизавета Марковнада **Буряадай АССР-эй габьяата агроном** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ,
Соведүүдэй байшан.
1973 оной ноябриин 5.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Н. В. ЗУБКОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, худалдаа наймаанда олон жэлэй туршада һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө «Росхозторгын» Буряадай оптово баазые даагша нүхэр **Зубков** Николай Васильевичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ,
Соведүүдэй байшан.
1973 оной ноябриин 5.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Д. Г. ПЛЮСНИНИЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, хүдөө ажахын органуудта олон жэлэй туршада һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө Зэдын аймагай «Заречный» совхозой отделение эрхилэгшэ нүхэр **Плюснин** Дмитрий Григорьевичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ,
Соведүүдэй байшан.
1973 оной ноябриин 5.

ДУУ, ХҮГЖЭМ ХҮДӨӨ НЮТАГУУДТА ЗЭДЭЛЭЭ

Республикын нютаг нютагуудта Агуухэ Октябриин 56 жэлэй ойдо зорюулагдаһан һайндэр хүхюун сэнгэлигээр үнгэрөө. Энээн тухай манай корреспондент хэдэн аймагуудта хонходожо, доро дурсагдаһан мэдээсэл аба.

МУХАР-ШЭБЭР

Аймагай ажалшад Агуухэ Октябриин 56 жэлэй ойн һайндэрэй үдэшые клуб, соёлойнгоо байшангуудта сугларжа үнгэргэһэн арба һарынгаа ажалай дүн сарагажа, түрүүшүүлдээ бэлэг сэлэг, шангуудые барюулаа. Ноябриин 7-ной үдэр аймагай ажалшад Владимир Ильич Ленинэй хүшөөгэй дэргэдэ сугларжа, Эхэ оронойнгоо мүндэлһөөр 56 жэлэй ойн һайндэрые тэмдэглэбэ. Уряа лозунг, плакадуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн үйлсэ, талмай дээгүүр хайшаашье харахада, һайндэрэйхеэр хубсалһан пионернүүд, һурагшад, һаншагаа бууралтаһан үбгэд, хүгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл. «Колхозно таряашадта алдар соло!», «Манай Эхэ орон мандаха болтогой!» гэһэн уряанууд трибуна дээрэһээ соностожо, нэгэ жэгдээр алхалан гаража ябаһан аймагай түрүүшүүлые урмашуулна, алхасыень түргэдхэнэ...

ГУСИНООЗЕРСК

Үдэрэй II сахаа эндэ демонстраци эхилжэ, хүхюу солгёон хүбүүд, басагад түрүүлэн талмай дээгүүр үнгэрнэ. Эдэнэрэй удаа түсэб, даабаринуудаа хододоо үлүүлэн дүүргэдэгээрээ суурхаһан Бага-Холбоолжоной нүүрһэшэд, электрическэ урда сетиин хүдэлмэрилэгшэд, шэнээр баригдажа байһан Галуута-Нуурай ГРЭС-эй барилгашад хойно хойноһоо һубарилдан гарана. Октябриин һайндэрэй ажалай жагсаалай манлай толгойлһон Бага-Холбоолжоной нүүрһэшэд байгша оной гурбадахи кварталда габшагай бэрхээр ажаллажа, СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министерствын гурбадахи мүнгэн шанда, электрын урда сетиин коллектив КПСС-эй обкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна. Эдэнэр бултадаа хүхюун баяртайнууд Советүүдэй талмай, хотын Комсомолой, Пушкинай нэрэмжэтэ үйлсэнүүдээр «Ура!» хашхаралдаһаар үнгэрбэ.

ХЯАГТА

Республикын урда аймагуудай түбүүдэй нэгэн — Хяагта хото энэ үдэр бүришье һаа гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн байба. Олон тоото тугуудайнь нэгэн дээрэ Хяагта хотодо Монголой Арадай Республикын Сүхэ-Баатарай орден наранай элшэдэ һүрөөтэй һайханаар харагдана. Хани барисаан, харилсаа холбооной һүлдэ тэмдэгтэй тэрэ Улаан тугые аймагай үйлэдбэриин түрүүшүүл, ажалай ветеранууд дээрэ үргэн гарана. Аймагай промышленностиин коллективүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Хяагтын ээрэлгэ нэхэлгын фабрикын хүдэлмэришэд түрүү һуури эзэлжэ, һайндэрэй жагсаалай колонные толгойлхо эрхэдэ хүртэһэн байна.

БАРГАЖАН

Аймагай колхоз, совхозуудай, промышленна предприятинуудай коллективүүд клубуудтаа сугларжа, Октябриингаа һайндэрые үдэшэбэ. Аймагай ажахынууд — Карл Марксын нэрэмжэтэ, Уланай колхозууд, Баргажанай адагай загаһанай комбинат; Баргажанай леспромхозой коллективүүд Октябриин урда абаһан социалис уялгануудаа сүм дүүргэжэ, һайндэрөө угтаа.

ЗАКАМЕНСК

Һайндэрэй урда тээхэнэ аймагай түрүү малшадта ССР Союзай орден, медальнууд барюулагдаһан байгаа. Эрхим ажалаараа суурхаһан эдэнэр һайндэрэйнгөө жагсаалда олоороо суглараа. Һурагшад болон хүдэлмэришэдэй залуу халаан — техническэ мэргэжэл олгодог училищиин һурагшадай хойноһоо мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн Холтосоной уурхайн нүүрһэ малтагшад трибунын урдуур үнгэрнэ.

ПЕТРОПАВЛОВКА

Республикын томо аймагуудай нэгэн гэжэ тоологдодог Зэдын аймагай ажалшад һайндэрэйнгөө жагсаалда эдэбхитэйгээр сугларда юм. Энэ жэлэй һайндэртэшье аймагай ажалшад олооро хабаадалсаһан байна. Жагсаалда хабаадалсаһан коллектив бүхэн дэлхэйн арадуудта эб найрамдал, зол жаргал юрөөһэн уряа, плакадуудые дээрэ үргэнхэй, трибунын урдуур ябажа гараба.

БЭШҮҮР

Аймагай түрүү ажахынуудай нэгэн — Калининай нэрэмжэтэ колхозой таряашад байгша ондо баян ургаса хурялжа, гүрэнэй амбаарта ехэ тооной таряа тушаажа, һайндэрөө тэмдэглэбэ. Мал ажалай хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн «Победа» колхоздо дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шан барюулагдааһэн. Мүн Бодонгуудай совхозой Хонхолын отделениин малшад эрхим дүн туйлаһан байгаа. Тиихэдэ аймагай 43 түрүүшүүлдэ орден, медальнууд барюулагдааһан юм. Эдэ бүгэдэ тухай аймагай түбтэхи Ленинэй нэрэмжэтэ кинотеатр соо үнгэргэгдэһэн һайндэрэй суглаан дээрэ элидхэл хэһэн КПСС-эй райкомой секретарь И. П. Ефимов мэдээсэһэн байна. Аймагай ажахы, предприяти бүхэндэ үнгэргэгдэһэн һайндэрэй баярай суглаан дээрэ ажалшадай арба һарын туршада туйлаһан амжалтын дүн согсологдоһон, түрүүшүүлдэ бэлэг, шангууд барюулагдаһан байна.

КАБАНСК

Улаан тугаа намилзуулһан ажалшад һайндэрэй жагсаал нээжэ, аймагай ажалшадые баясуулба. Һайндэрэй жагсаалда аймагай бүхы ажахынууд, тэрэ тоодо Кабанскын, Байгалай совхозуудай, хэлхеэ холбооной, барилгашадай болон бусад мэргэжэлтэдэй түлөөлэгшэд хабаадалсаа. Агуухэ Октябриин һайндэрэй жагсаалда аймагай Бабушкин хотын, Каменск, Селенгинск болон бусад тосхонуудай түлөөлэгшэд олооро хабаадалсажа, Эхэ оронойнгоо мүндэлһөөр 56 жэлэй ойе һайндэрлэбэ.

* * *

Гурбан удаа ордено үргэн Буряад ороноймнай аймаг бүхэндэ Эхэ ороноймнай мүндэлһэн үдэртэ зорюулагдаһан баярай суглаан, олон зоной хабаадалгатай жагсаал хүхюун баяртайгаар, дуу, хүгжэмэй ирагуу гоё зэдэлээн доро үнгэрһэн байна.

АНГУУШАД АЯНДАА МОРДО[...]

Республикымнай холын зүгэй Урда-Муйска уула хадын шобхо оройнуудһаа Дээдэ Ципа гол эхиеэ абадаг. Эндэ хүлтэ хүнэй ябахада хэсүү, гүн ехэ тайга юм. Үндэр мүндарганнуудай хоорондуур Доронг нуур миралзан харагдадаг. Энэ нуурай эрьеэр хойто зүгэй зэрлиг оро һүрэгөөрөө бэлшэжэ ябадаг. Буга, хандагай, хүдэри, гүрөөһэн гэхэ мэтэ туруута ангууд эндэ олон. Урда-Муйска хада уулын бартаа тайга үшөөл ашаглагдаагүй байһаар. Хүнэй ябаагүй газарнуудшье бии.

Тиимэһээ Баунтын аймагай Багдаринай гүрэнэй ажахы ангуури-олзоборилгын тусхай экспедици тэрээн уруу эльгээбэ. Тус ажахын дүй дүршэлтэй ангуушад эвенк Николай Мордонов Александр Батицкий гэгшэд экспедициин бүридэлдэ орожо. Тэдэнэр Дээдэ-Ципа голой эхин хүрэхэ юм. Ангуудай мүр мүшхэгшэд Баунт нуурай эрьеһээ эхилээд, уула хадануудые дабажа, хэдэн зуун километр зам гаталха, 400-гаад дүрбэлжэн километр талмай газарта үргэлжэлдэг бартаа тайга соохи ангай тоое тухайлан багсаажа мэдэхэ зэргэтэй.

Зэрлиг оронуудай тооё, тэдэнэрэй хойноһоо агнуури хэжэ болохо байһые мэдэхэһээ гадна, гэрэй болон зэрлиг оронуудай тэжээл болодог хүбхэн үбһэнэй хэр элбэгээр эндэ ургадаг байһые [...]шад элирүүлхэ болон[...] тэдэнэр туршалгын [...] хэхэ байна.

Ангуушад Никола[й Мор]донов, Александр Ба[тицкий] гэгшэд Урда-Муйска[...] уулын гүн тайга соо[...] ангай олые шэнжэлхэ[...] мэрээ ноябриин эсэс[...] дүүргэхэ юм. Тэндэһээ [...]нэр вертолёдто һууж[а] Амалат Витим хоёрой [...]лэһэн уулзуур хүрэтэ[...] дэжэ ошохо байна. Хо[...]гуушан тэндээ отоглон[...]жа, булга, хэрмэ агна[...]

О. БЕРЕЗ[...]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ба[...]най ангуушад Алекса[ндр Ба]тицкий (зүүн талаһаа[...]) колай Мордонов гэгш[эд] лын агнууридамордо[...] урда тээ.

АВТОРАЙ ф[ото].

ХИЛЫН Саанахаа

ДЭЛХЭЙН АРАДУУД ҺАЙНДЭРЫЕ ТЭМДЭГЛЭБЭ

Агуухэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлхэйн олон оронуудта баярай суглаанууд, митингнүүд, демонстрацинууд болобо.

СОФИ. Агуухэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойе социалис Болгари интернациональна ехэ һайндэр мэтээр тэмдэглэбэ. Национальна сагаан, ногоон, улаан тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн ниислэл хотодо һайндэрэй демонстраци болоо. БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Советэй Түрүүлэгшэ Т. Живков, НРБ-гэй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ С. Тодоров, Болгариин партийна ба гүрэнэй бусад хүтэлбэрилэгшэд Г. Димитровой мавзолейн трибуна дээрэһээ оронойнгоо олониитэ ажалшадые халуунаар амаршалба.

Агуухэ Октябриин 56 жэлэй ойдо зорюулагдаһан һайндэрэй манифестацинууд Болгариин бусад хотонуудта болобо.

УЛААН-БААТАР. Монголой ажалшад Агуухэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойе монгол ба совет арадуудай эбдэршэгүй хани барисаанай илан мандалгын агуухэ һайндэр болгожо тэмдэглэбэ. Ажалшадай митинг, һайндэрэй демонстраци Монголой ниислэл хотын түбэй талмай дээрэ үнгэргэгдөө. МНРП-гэй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал, МНР-эй парти, правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэд трибуна дээрэ байбад.

ВАРШАВА. Агуухэ Октябриин 56 жэлэй ойе Польшын арад дэбжэлтын, эб найрамдалай, аха дүүтэй, ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын үзэл сурталай илалтын һайндэр болгон тэмдэглэбэ. Октябриин 56 жэлэй ойдо зорюулагдаһан суглаанууд, баярай үдэшэнүүд дээрэ СССР-эй түүхэтэ амжалтанууд тухай, КПСС-эй ба Совет правительствын эб найрамдалта политика тухай, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай арадуудай хани барисаанай, харилсаа холбооной хүгжэн бэхижэжэ байһан тухай хөөрэнэ.

ГАВАНА. Агуухэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойдо зорюулагдаһан митингнүүд, суглаанууд эдэ үдэрнүүдтэ Кубын олон хото городуудта болобо.

БУДАПЕШТ. Совет арадтай, түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэнтэй хамта социалис Венгри Агуухэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойе һайндэрлэбэ. Предприятинуудта, хүдөө ажахын кооперативуудта, эмхи зургаануудта, һургуулинуудта, соёлой байшангуудта баярай суглаанууд болоһон байна. Энэ гайхамшагта һайндэртэ зорюулагдаһан лекцинүүд уншагдаа, элидхэлнүүд хэгдээ.

ХАНОЙ. Агуухэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойе демократическа Вьетнам үргэнөөр тэмдэглэбэ. Советскэ Союзай национальна һайндэртэ зорюулагдаһан хүдэлмэришэнэй коллективэй баярай суглаан республикын түрүү предприятида — Ханойн механическа заводто болобо.

ПХЕНЬЯН. Агуухэ Октябриин 56 жэлэй ойдо зорюулагдаһан КНДР-эй ниислэл хотын олониитын түлөөлэгшэдэй баярай суглаан эндэ болоо.

ДЕЛИ. Агуухэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойдо зорюулжа, соёлой харилсаагаа хүгжөөхэ талаар Индиин-совет бүлгэмэй эмхидхэһэн Индиин олониитын суглаан ниислэл хотодо болоһон байна.

ПАРИЖ. Агуухэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойтой дашарамдуулан, «Франци-СССР» гэдэг бүлгэмэй эмхидхэһэн баярай суглаан Париждахи «Плейель» гэжэ концертнэ зал соо болоо.

ХЕЛЬСИНКИ. Агуухэ Октябриин 56 жэлэй ойдо, Советскэ Союзай ба Финляндиин хани барисаанай заншалта һарада зорюулагдаһан баярай үдэшэ эндэ эмхидхэгдэбэ.

ДАККА. Агуухэ Октябриин 56 жэлэй ойтой дашарамдуулан, баярай суглаан Бангладешэй Арадай Республикын ниислэл хотын эгээн ехэ залнуудай нэгэн соо боложо, правительствын гэшүүд, патриотическа партинуудай хүтэлбэрилэгшэд, Бангладешэй ба СССР-эй арадуудай хоорондохи хани барисаанай бүлгэмэй гэшүүд, Даккын олониитын түлөөлэгшэд хабаадаһан байна.

КОЛОМБО. Агуухэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойдо зорюулагдаһан олониитын баярай митинг «Шри Ланка—Советскэ Союз» гэдэг хани барисаанай лигэ эмхидхээ.

НИКОЗИ. Агуухэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан Кипрэй ниислэл хотодо болобо. Ажалша арадай түрүү үзэлтэй партиин хүтэлбэрилэгшэд, парламентын депутадууд, Кипр-совет хани барисаанай ба соёлой харилсаа холбооной бүлгэмэй гэшүүд, ажалшадай түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадаһан байна.

(ТАСС).

Режиссёр-найруулан табигша Василий Журавлёвой, оператор-найруулан табигша Тимофей Лебешевэй, уран зураашад-шэмэглэгшэд Артур Бегерэй, Семён Миняльщиковай хүтэлбэри доро уран бэлигтэнэй коллектив «Мосфильм» гэжэ киностудида «Человек в штатском» гэжэ үргэн хэмжээнэй үнгэтэ фильм буулгажа дүүргээ. Фашизмтай тэмсэлдэ ехэ туһа нэмэри хэһэн совет чекистнүүдтэ тэрэ зорюулагдана. Дмитрий Быстролётов, Василий Журавлёв бодото байдалда үндэһэлэн, сценариинь бэшэһэн байгаа.

Юозас Будрайтис, Николай Гриценко, Ирина Скобцева, Людмила Хитяева, Владимир Дружников, Альгимантас Масюлис, Олег Голубицкий, Яи Грантиньш, Владимир Козел, Эдуард Изотов, Лариса Виккел гол рольнуудта наадана.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээ гитлеровскэ Германида совет тагнуулшадай хэһэн хүдэлмэри тухай тус кинокартина хөөрэнэ. Совет тагнуулшад Сергей, Степан болон бусад эрэлхэг зоригто ябуулгаараа Эхэ орондоо сэгнэшэгүй туһа хүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): Степан — артист В. Дружников, Всеволод — артист Э. Изотов, Сергей — артист Ю. Будрайтис.

ТАСС-ай фотохронико.

ДҮТЫН ЗҮҮН ЗҮГТЭХИ БАЙДАЛ

Израилиин һүйдхэлтэ ябуулгануудаа үргэлжэлүүлһэнһээнь уламжалан, Дүтын Зүүн зүгтэхи буудалдаанай зогсоогдоһон газарта шахардуу байдалтай.

Фронтын хойто сектортэ Сириин сэрэгүүдэй эзэлжэ байһан газар уруу Израилиинхид добтолон орохо һэдэлгэ хэһэн байна гээд Сириин сэрэгэй түлөөлэгшэ мэдээсэнэ.

Израилиин дээрмэшэ сэрэгшэд буудалдаа зогсоохо хэлсээгээ бүдүүлигээр эбдэбэ гээд «Аль-Ахрам» газетэ мэдээсэнэ. Суэцкэ каналай зүүн бэедэ байһан ООН-ой онсо даабарита хүсэнүүдэй хоёр солдадые Израилиин сэрэгүүд шархатуулаа. ООН-ой онсо даабарита хүсэнүүдэй командовани энэ хэрүүл хёмороос мүрдэжэ эхилбэ гээд, газетэ бэшэнэ.

Египедэй — Израилиин фронт дээрэ октябриин 22-то буудалдаа зогсоолгын линиин «хаагуур гараһые мэдэнэгүйбди» гэжэ Израилиин хүтэлбэрилэгшэдэй баталһан ушарые Египедэй сэрэгэй командованиин түлөөлэгшэ генерал Мухтар буруушааһан байна. Нимэ баталамжануудые хэхэдээ, Аюулгүйн Советэй шиидхэбэринүүдые Тель-Авив дүүргэхэгүйе һэдэнэ.

Аюулгүйн Советэй шиидхэбэриие Египедэй наринаар баримталан бэелүүлжэ байгаашье һаань, сэрэгүүдээ гаргаха тухай ООН-ой онсо даабарита хүсэнүүдэй командалагша генерал Э. Сийласвуогой уряада Израиль харюусанагүй гэжэ ООН-ой Генеральна секретариин түлөөлэгшэ Нью-Йоркдо мэдүүлбэ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи сэрэгэй бүхы ябуулгануудые болюулха тухай ООН-ой шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула Израилиин талатай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхөөр Г. Сийласвуо Каирһаа Иерусалим ошохоёо мордобо.

Изрилиин зүгһөө тойбо татаһан дээрэһээнь ООН-ой онсо даабарита хүсэнүүдэй Ирландиин түлөөлэгшэд Исмаили хотодо уялгата даабаряа үргэлжэлүүлхэ аргагүй болоод байна гэжэ ООН-ой түлөөлэгшэд Каирта мэдээсээ. ООН-ой онсо даабарита хүсэнүүдэй 1.273 солдат, офицер ноябриин 5-да Египедэй ниислэл хотодо ерээ гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Араб оронуудта эсэргүүгээр Тель-Авив ээрхэг түримхэй шэнэ ябуулга хэхые бэлдэжэ байна гэжэ «Аль-Баас» газетэ бэшэнэ.

Сириин Арадай Советэй Дамаскда болоһон заседани дээрэ премьер-министр М. Аль-Айюби үгэ хэлэхэдээ, ороной политиическэ, сэрэгэй ба экономическа байдал тухай депутадуудта мэдээсэбэ. Оборонын министр генерал М. Тлас Дүтын Зүүн зүгтэхи һаяын сэрэгэй ябуулганууд тухай мэдээсэл хээ.

Египедэй Араб Республикын президент А. Сададай, Дүтын Зүүн зүгэй ба Азиин оронуудаар ябаһан США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджерэй хоорондо хөөрэлдөөнүүд эхилбэ.

(ТАСС).

Эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө тэмсэжэ байһан африкан тэмсэлшэдые Португалиин колонизаторнууд зэрлиг муухайгаар хашана, харшална. Мозамбигай Вирияму тосхондо болоһон шуһата муухай үйлэ хэрэг энэ талаар ори ганса бэшэ юм. Колониальна сэрэгүүдэй солдадууд һууриин тосхонуудые галдана, үбгэд хүгшэдые, үхибүүдые алана, плендэ абтаһан патриодуудые буудана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: плендэ абтаһан хүниие зэрлиг муухайгаар буудан алажа байна. Кейстон—ТАСС-ай фото.

ХАНОЙ

Сүлөөрэлгэ гэдэг агенствын мэдээсэл

ТАСС

Сүлөөрэлгэ гэдэг агентствын мэдээсэл эндэ тараагдаба. Париждахи хэлсээтээ эбдэжэ, сайгон сэрэгүүдэй дайнай ябуулгануудые хэһэнһээнь уламжалан, Арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй артиллери Бьенхоадахи сайгон сэрэгүүдэй агаарай-сэрэгэй бааза буудаба. Тус баазада сайгон сэрэгүүдэй олон самоледууд, сэрэгэй түхеэрэлгэ һандаагдаа гэжэ агентствын мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэнэ.

РАНГУН

ПБСП-гэй съезд

ТАСС

Бирмын Социалис программа гэдэг партиин (ПБСП) II съездын байгша оной октябрь һарада боложо, хорин жэлэй турша соо (1974-1994 онууд) ороной экономическа хүгжэлтын холын хараата шэнэ түсэб, 1974—1978 онуудтахи дүрбэн жэлэй хоёрдохи түсэб хараалһан байна.

Ороной арад зоной байдал һайжаруулха, ороноо аграрно-индустриальна гүрэн болгохо, «социалис үйлэдбэриин харилсаа» хүгжөөхэ гэһэн гурбан зорилго хорин жэлэй шэнэ түсэб дотор табигдана.

АВТОНОМИТО РЕСПУБЛИКАНУУДТА

Тайгын баян хэшэг

Хойто-Осетиин ой тайга соо намарай тэмдэг үзэгдэбэ. Бук ба грецкэ һамарай намаа набшанууд шарлажа эхилбэ. Груша болон яблониин һалааханууд үрэ жэмэсээ даажа ядан надхана. Республикын ой модоной ажахынуудай хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай халуун хаһа эхилэнхэй; ургаса хуряалга түлэг дундаа ябана.

Тайгын баян хэшэгэй түрүүшын хэдэн тонно буйлуулгын предприятинуудта эльгээгдэбэ. Жэшээлэн хэлэбэл, город шадарай тусхай шэглэлтэй лесхоздо тайгын үрэ жэмэсэй 1300 тонно шүүһэн, 2 миллион шахуу баанха овощой, фруктын консервэ бэлэдхэгдээ. Энэ лесхоз байгша ондо түрүүшынхеэ халяарай намаагаар консервэ хэжэ эхилбэ.

Ой тайгада ургадаг груша, грецкэ һамар хуряалга мүнөө түлэг дундаа ябана. Грецкэ һамарай эндэ таригдаһаар арбаад жэл болобо. Энэ үе соо тэрэнэй талмай 9 мянга шахуу гектар болонхой.

Т. ЕФИМЦОВ.
ТАСС-ай корр.

Орджоникидзе.

„Жигули"— Сыктывкарта

Арад зондо худалдагдаха «Жигули» түхэлэй түрүүшын 100 машина Сыктывкарта ерэбэ. Хойто зүгэй харгынуудаар «аяншалхынгаа» урда тээ тэдэ машинанууд тэндэхи техническэ хангалгын станцида эльгээгдэһэн байгаа.

— Автомашинуудые түмэр харгын платформо дээрэ угтажа, һайнаар шалганабди, — гээд Волжско автозаводһоо Сыктывкарта байдаг түлөөлэгшэ Н. Ф. Иевлев хөөрэнэ. —Удаань машинанууд техническэ хангалгын станцида эльгээгдэнэ. «Жигули» худалдан абаха хүнүүдтэ эндэ һайн зүбшөөл үгтэдэг байха юм.

Тус станциин коллектив шэнэ машина хүлеэн абалгада һайнаар бэлдэнхэй. Заһабарилгын цех соо мүнөө үеын түхеэрэлгэ тодхогдоо, запасной частьнуудшье, техническэ литературашье бии.

Жэлэй дүүрэтэр техническэ хангалгын үшөө нэгэ станци ашаглалгада оруулагдахаар хараалагдана. Тиимэ станци Заполяриин шахтернуудай Воркута хотодо бодхоогдожо байна.

В. ЛЕБЕДЕВ.
ТАСС-ай корр.

Сыктывкар.

Студентнэрэй городок бодоно

В. И. Ленинэй һураһан, революционно ажал ябуулгаяа эхиләһэн Казаниин университет хоёрдохёо «түрэжэ» байна. Университедэй хуушанай комплекстой зэргэлээд физическэ факультедэй 18 дабхар корпус баригдажа, ашаглалгада оруулагдаба.

Тэрэ байшан соо уужам, һаруул 165 аудитори, лаборатори болон кабинет бии. Студентнэрэй һуралсалда телевидени, кино болон техническэ бусад хэрэгсэлнүүд үргэнөөр хэрэглэгдэхээр хараалагдана. Мүн научна хүдэлмэри ябуулхада таатай зохид эрхэ байдал олгогдонхой. Корпусой лабораторинуудта мүнөө үеын аппаратура ба түхеэрэлгэнүүд бии.

Тус корпус ашаглалгада оруулагдажа, университедэй шэнэ комплексын барилгын эхин табигдаба. Тэндэ 20 дабхар үшөө нэгэ корпусой торхо бодхоогдоо. Энэ корпус соо хэдэн факультет ба 5 миллион номтой научна библиотекэ орохо юм. Байтараа актова ба спортын залнуудтай соёлой-спортын түб эндэ бодхоогдохоор хараалагдана.

Н. ХАРИТОНОВ,
ТАСС-ай корр.

Казань.

Гурбадахи семестртэ хэгдэбэ

Мордвагай студентнэрэй барилгын отрядуудай ажалай дүнгүүд согсологдобо. Автономито республикын 4 мянга шахуу хүбүүд, басагад үнгэрэгшэ зундаа дүрбэн миллион шахуу түхэригэй барилгахабсаралгын хүдэлмэри хэһэн байна. Тэдэнэр дунда һургуулиин гурбан байшан бодхожо, ашаглалгада оруулаа. Малай томо комплекснуудые, гэр байрануудые бариһан, харгы хэһэн байха юм. Спортын 60 гаран площадка түхеэржэ, эдиршүүлдэ бэлэглээ. Ганса басагадһаа бүридэһэн отрядууд колхоз болон совхозуудта овощ ба фрукт суглуу[...]

Мордвагай гүрэнэй ун[ивер]ситедэй студентнэрэй [...]гын «Корифей» гэжэ [...] мүрысөөндэ түрүүлжэ, [...]хи һуурида гараба. Тус [...]дай студент бүхэн 6 [...] түхэригэй сэнтэй ажал [...] шанартайгаар хэһэн [...]

М. ХВАСТУНО[В],
ТАСС-ай ко[рр.]

Саранск.

Аяншалагшадта зохид болохо

Жэл бүри миллион [...] аяншалагшадай ерэдэг К[абар]дино-Балкаридахи Эльб[рус] райондо шэнэ шэнэ стел[...] дүүжэн харгынууд, [...] түхеэрэлгэнүүд урган [...] Харьялан урдадаг Ба[...] эрьедэ республика дотор [...] томо аяншалгын байра [...]рэгдэхээр хараалагдана. [...] нэгэ вестибюлеэр холбо[...] 13 дабхар хоёр байшан [...] хоогдохо юм. Тэдээн соо[...] доро 1070 хүн байрлаж[а] лохо. Зохёогдоһон про[ект]ёһоор эндэ хоёр дабхар [...] нэгэ корпус баригдахаа[р ха]раалагдана. Тэндэнь ки[но] зал, ресторан, фотолабо[ратори], [...]рэ спортын площадк[а], [...] пункт, телефоной станци [...]лахаар түхеэрэгдэхэ. А[яншал]гын энэ байрын талма[й] [...]рээ спортын площадк[а] фонтантай бассейн түхеэ[рэгдэ]хэ юм.

Зундаа санаар һол[...] үбэлдөө наранда игаажа [...]моор энэ нютагай үндэр [...]шын хада уланууд аянш[алаг]шадай анхарал татаһаар [...]нэй юм. Эльбрусай дүрб[эн ми]ган метрэй тэмдэгтэ [...] харгын гурбадахи [...] һаядаа хүргэгдэхэнь. Ех[...] казай үзэсхэлэнтэ [...] нютагуудай нэгэн болод[...] хизаарта тиимэ дүүжэн [...]нууд үшөө татагдахаа[р ха]раалагдана.

Э. МАЛЬБАХ[ОВ],
ТАСС-ай [корр.]

Нальчик.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советтэ. Хэжэнгын аймагай хонишодой абаһан социалис уялганууд. «Угтамжын түсэб» — түрүү бэшэг. Орон доторой һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Өөртөө захил» — В. Алешинагай корреспонденци. Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын министерствэдэ. «СССР-эй ВДНХ-да» — суглуулбари.

Гурбадахи хуудаһанда. «Хододоо харуулда» — Н. Бутухановай корреспонденци. Хилын саана. Мүрысэдэг хүршэнэрэймнай һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Орон доторой ба республикын нютаг нютагай һонин.

СЭНХИР ЭКРАН
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
Улаан-Үдэ харуулна:

19.00—Дамжуулгын программа. 19.05—Телепанорама (буряадаар). 19.20 — үхибүүдтэ мультфильмнүүд харуулагдаха. 19.50—«Техникын һониной мэдээсэлнүүд. 20.20—«Удхатай үльгэрнүүд» гэһэн дамжуулга. 20.55 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 21.25—Һүүлэй һонин (буряадаар). 21.25—«Мал ажал—эршэтэ ажал» гэһэн дамжуулга. 21.55 — «Ленин Польшодо» — уран һайханай фильм.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕ[В]

□«БУРЯАД ҮНЭН»□ 1973 оной ноябриин 12. □ 4-дэхи хуудаһан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР □ Н-01641. Заказ № [...]